Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 2202 SIX PAGES NGÀY THỨ BA 15 DÉCEMBRE 1925. — NGÀY 30 THÁNG MƯỜI NĂM ẤT-SỬU SAU TRƯỜNG NĂM THỨ 17

DIRECTEUR—PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA

Téléphone: 203
(Adresse télégraphique)
LỤC-TỈNH—SAIGON

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm.....	12 $ 00	15 $ 00
Sáu tháng.....	6 50	8 00
Ba tháng.....	3 50	4 50

BÁN LẺ MỖI SỐ.... 0 $ 05
Báo bảo thì kể có ngày mồng một và ngày 15 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO REUNIS)

閩新省六由報日中南

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và ngày chúa-nhựt

POUR LES ANNONCES
S'ADRESSER :
A Saigon : aux Bureaux du Journal rue Catinat, 152-156-157 (1er étage)
A Hanoi : aux Bureaux du Trung Bắc Tân-Văn.
A Paris : chez MM. Duvignon, Bourdet & Cie 9, rue Tronchet.
On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.
Thơ, chèques và mandats gởi mua báo thì đề ngay cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA Tổng-lý Lục-Tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU chủ bút.

DEPOT LEGAL INDOCHINE N°4727

HỘI-ĐỒNG ĐỊA-HẠT

Lỗi tại thừa-sai hay tại người tranh cử.

Từ bao giờ đến bây giờ, hễ đến kỳ bổ thảm Hội-đồng địa-hạt, thì trên tờ báo nào cũng vậy, viết đầy những lời dư luận, người thì công kích thừa-sai thậm bạc tham tiền, kẻ lại mắng nhiếc thừa-sai hám ăn ham uống, mà không ai để ý xét giùm coi lỗi tại thừa-sai hay tại người tranh cử.

Chánh-phủ Đại-pháp cai trị xứ Nam-kỳ, thì hàng lo mở mang điền-địa, khai hóa tri dân, song e một mình gánh nặng không kham, sự dễ tiếng cho dân bớt trách, nên lập ra bản Hội-đồng địa hạt.

Là ý Chánh-phủ muốn chọn những đứng tài ba giúp quan chủ tỉnh, bàn những điều ích nước lợi dân, nên để rộng quyền cho dân chọn cử.

Bởi vì chánh-sách khoan-nhơn đại-độ của Chánh-phủ, thì chức Hội-đồng rất có giá-trị, đối với tài dức các nhà tranh cử thì khác xa như cõn như vực.

Chánh-phủ bàu chức Hội-đồng để làm đại-biểu cho dân, các ông tranh cử lấy chức Hội-đồng làm vinh diệu, cao sang, ăn trên, ngồi trước, người thua, kẻ đệ, ngoài ra, chẳng còn biết trách nhậm chức Hội-đồng ra sao nữa; có khác nào như vác bạc muốn mua lấm ngọc giả, thấy giả mất khoe rằng vật hàu của đời, chớ ngoài ra, chẳng biết nó đá hay là sạng.

Bởi sự sai lầm của các nhà tranh cử, thì khỏa mắt như khỏa nấy, có chỉ sửa, bất quá kiếm sự đối-trá, trao tiền mua chuộc dân, dân vì lợi mọn chói đỏ, đặng đánh lừa người đối thủ vậy thôi.

Khi ban đầu, thì o-bế sốp-phơ, quày máy chạy cho mau, đặng giành phần đi trước, xe nào chậm cũng nổi gót theo sau, còn xe ngựa thì đi sau rốt.

Mà xe nào cũng phải ngừng ngoài lộ, rốt cuộc phải dùng xe đạp bằng bắt chinh mà càng buổi, lội bùn vô đến nhà thừa-sai đói ba lần mà diễn thuyết, một câu gon gàn, in-hệch, mà mặt hàng đồi sắc chi bợ ngợ, làm cho hàng thức giả thấy vậy mà đau đớn lòng, xót xa gan ruột, phải giả điếc, ngồi tư thầm nghĩ mình chơn không mà lận suốt trèo non sao đặng.

Ngoài việc để tiền bục trên khay, rồi cũng chấp tay, nghiêng mình thi lễ, miệng cười chúm-chím không chút ngại-ngùn, diễn rằng : « Khóa nầy xin thầy rộng lượng thương tôi cho lội một tiếng thăm, hoãnh dách nầy xin thầy nhậm, sấm vì kiến cho thầy thiếm chưng ba bữa tết, xe rước đưa, trả-phe tôi lòng, bữa cơm trưa, cô-nhắc sâm-banh, xi-ga về phần tôi bao trọn ; còn nói gì ơn thầy trăm năm tôi còn ghi tạc. »

Ôi ! trong đám mùa đông nầy, máy dân mà mịch, ngoài những tiếng vỵ chồng trò chuyện, thì không còn nghe tiếng chi khác hơn là trống canh điểm một tiếng thùng, tiếng mõ tiếp theo ba cái cốc ; giọ thổi rao-rao, bột sương sa lả-đả, nghe vậy ai lại không có mối cảm tình chứa chan chan chứa ; thoạt-nhiên ông khách sang kia, phải một trận mưa sương vày-vập quần áo lấm lem, đến tìm thừa-sai cỗ kết làm bạn tri-âm, nỉ-non thar-thì những câu ý vị thâm trầm, như trên kia, thì dầu cho lòng dạ thừa-sai cứng như đá lạnh như đồng đi nữa, cũng phải có cái cảm tình đối với ông tri-âm kia chớt chớ !

Ngặt xem lại ông nào cũng dụng chước tri-âm, chước khổ-tâm mà mua lòng thừa-sai, dùng cũng hoãnh cảm đồ thừa-sai, dùng rượu thịt làm tốn mất thừa-sai, rốt cuộc ông nào như ông nấy, chớ không ông nào đáng là tri thức, tài ba, thôi thì ông nào nhiều tiền thì được cử. Kết cuộc : Cao giả giả đắc !

Ông nào đặng việc thì cám ơn lại còn khen thừa-sai có con mắt ; ông nào bại thì chê thừa-sai đui, hạm ăn mề uống, chớ quên rằng không hôm nào, dương lúc tối tăm sương sa mù mịch, mình cầm giấy hoãnh, đến nhà thừa-sai, ỷ-ôi, năn-nỉ, cỗ kết làm bạn tri-âm, chớ chẳng hề thấy thừa-sai đến nhà ai mà xin ăn gởi nằm nhờ bao giờ.

Cái kết quả cuộc tuyển cử Hội-đồng địa hạt ở Nam-kỳ, chẳng khác nào cái kết quả Hội-đồng cải-lương ở Bắc-kỳ (coi bài diễn thuyết của ông Đỗ-thân đọc tại hội tri-tri trong Khai-hóa số 1311, 1312, 1313 thì biết) có khác hơn ở Bắc kỳ là dùng một hai con lợn để làm tốt mắt thừa sai, ở Nam-kỳ thì dùng một bài trăm con bò (giấy 20 $) mà cám dỗ thừa-sai, ở Bắc-kỳ ba-đầm mấy nhà tranh cử phải đi mua rượu gánh về đãi thừa-sai, ở Nam-kỳ có xe hơi, khỏi làm nhọc mấy ba-đầm. Ôi ! con người đến thế thôi thôi !

Trên kia tôi đã nói, vì tại tự tưởng các ông ra tranh cử rất sai lầm, nên dám phí năm ba ngàn mà mua hư danh, mà sự sai lầm, sự lầng phí về phần các ông gánh chịu, bất quá miệng thế gian chê nhạo một đôi tháng cũng người ngoài, chớ cũng không hại nước hại dân mà phải bị tiếng dân than oán.

Song tôi có một lời xin các ông khi đắc cử rồi chẳng nên vận động mà xin tăng thuế trâu-bò ngựa, thuế điền-thổ, v. v. vì dân vì thấy rất là tội nghiệp các ông đặng tiện mua xe-hơi mà đi dạo.

Các ông phải nghĩ rằng [illegible] thì chủ bắt nó làm nhẹ, hễ thuế nặng thì chủ hắt nó làm nặng, còn xương bọc da, cho đủ số tiền thuế, chớ chủ có lấy liền riêng mà đóng thuế cho trâu bò ngựa bao giờ ; còn tăng thuế điền thì chủ điền cũng lại cho tá điền là dân nghèo phải đóng.

Tăng thuế mà làm việc ích lợi chung, dầu tăng bao nhiêu cũng không ai than thở, chớ làm ích lợi riêng cho một người, dầu tăng một sự trong dầu thuế nào thì dân cũng gọi là nặng lắm.

Sau đây tôi xin trải bày những điều ích nước lợi dân, cầu xin tôi tài các ông đắc cử kỳ tới đây, hoa may có giúp ích được cho dân chăng.

Trong tỉnh hiệt bao nhiêu ruộng công-điền nhiêu sở mênh mông, đến hai ba chục mẫu, dân nghèo trong làng không sức dầu gà nỗi, phải bị người khác, làng đến đấu giá cho mướn lại giá mắt bằng hai giá đấu ; nếu các ông khi đắc cử rồi, xin thương dân nghèo, bàn cùng quan chủ-tỉnh cho quan kinh lý đo chiếc ra nhiêu sở nhỏ, thì dân nghèo trong làng mới có thể đấu được, mà chiếc ra nhiêu sở, thì số đấu sẽ lăng thêm nữa.

Về phần đất công thổ với đất tư thổ, có nhiều làng đất công thổ cho mướn rẻ bằng một phần mười đất tư thổ, nên có người tìm tâm kết phe với làng, mướn góp đất công-thổ cho mướn lại giá mắt bằng mười giá mướn của làng ; có khi họ không chịu cho mướn lại, để khai mương xẻ rảnh trồng chưn bầu đặng bán, thủ lợi nhiều hơn, làm cho đất công thổ ngày nay mất hết.

Bây giờ thuế thổ mắt, chủ đất mướn phá đất làm ruộng, dân số một ngày một tăng, nếu để bọ phá đất công-thổ thì ngày sau có đủ đất đâu, cho dân cất nhà ở. Phải chi các ông đắc cử rồi, xin quan chủ-tỉnh lập ra một bản phải-viên, đến lận mỗi miếng đất công-thổ, các phần mỗi người một ngôi đủ cất nhà thôi, rồi đo mỗi ngôi mấy sào, giá mười mươi mẫu là bao nhiêu, các làng phải y một giá tính ra mà cho mướn. Ngoại trừ đất vườn thì cho mướn giá khác ; đất còn dư giao lại cho làng cho dân nghèo cất nhà ở.

Chỗ nào cây nhiều, giao lại cho làng gìn giữ đừng ba năm, đấu giá bán cây một lần, thì có lợi cho công-nho của làng, mà tránh khỏi kẻ người không thủ lợi.

Tôm lại bài nầy, xin thừa rằng lỗi ấy tại các nhà tranh cử chưa đủ tư cách, nên phải dùng tiền bạc cám dỗ thừa-sai, chớ nào phải lỗi thừa-sai ham ăn mê-uống đâu hỡng trách.

THANH-PHONG

CÁCH DẠY TRẺ CON

Trẻ con có đứa để bảo, có đứa rằng mắc khó dạy. có đứa hay khiếp nhược, có đứa hay cứng ngạnh, bởi vậy mà tập luyện cho nó thuần thục hoàn toàn tử cách, cũng không phải là dễ, cho nên đạy con về đường học vấn thời ai dạy cũng đặng, chỉ như tính tình thời phải nhờ ở gia-đình mới vun đắp nên, của sách xưa cũng dạy : « Trị từ mạc dược phụ », biết cái tính nết con, không ai bằng cha, vì cha mẹ trông nom con từ nhỏ đến lớn, cái tính thần cái cảm giác, có gần gũi mới hiểu rõ, khi đã dưỡng thành cái tính quen, dầu muốn sửa lại không phải là một hôm một buổi mà cải chính lại được ; vậy thời cách dạy trẻ con phải nên xét như sau nầy, đã-sử đứa trẻ sau nầy có tính cường quật, làm người cha mẹ nên biết trước khi nó hoang nghịch đầu chi, cũng chớ vội la mắng và ngăn cấm, cứ để ý xem xét, hoặc phòng vệ sự qui đáng, hay sự rủi ro hại đến thân thể nó mà thôi. Vì dạy như bẻ măng tre vậy, ta nên xem như thân măng tre cong, ta nên xem như chỗ lấy tỉ xuống phòng có nguy hiểm chi chăng, nếu không can gì, thời cứ để yên cho nó thí nghiệm, nó có thí nghiệm rồi mình mới đem lời phải chẳng giãn dụ cho mới công hiệu đặng, nhược bằng lấy sức mà ngăn cấm, thời khi có mình mới ngăn cấm, còn khi không có mình ở chỗ đó, lấy ai ngăn cấm nó, tức nó phải sa xuống hầm xuống hố vậy, huống hồ cái sự cường quật cũng có sự hay ở trong, cứng mà không gãy, cường mà không hại, là đó, cường mà được qua cái bồn phận của mình là đó, chớ cường mà chống cự lại với sự người ta làm quấy, cường mới giữ còn công-lý, cường mới khỏi người ta xâm phạm đến quyền lợi của mình. những hạng đã bỏ mua bỏ giỏ thời còn ra gì. Trẻ con có đứa khiếp nhược, mỗi sự mỗi sợ, thấy khách lạ cũng không dam chào, thấy chỗ đông người cũng không dám tới, như thế là hèn.

Làm người cha mẹ phải cổ động về đường tư-tưởng cho lắm, đem các chuyện có nghĩ lực có cang đảm mà khai đạo cho luôn, mỗi ngày phải đưa đi các chỗ công chúng đàm đạo, như yến tiệc hội hè, nhờ lời bình phẩm của bà con anh em để mở trí khôn cho mau tiến tới, lại các sự vật giữa đời cũng nên chỉ về từng cái một cổ làm sao cho lành hỏi các lỗi thường thức, tự khắc đổi được cái tính khiếp nhược ngay. Trẻ con thường ngày phải dắc đi chơi, tả chinh vi bình khiếp nhược, nên trị bằng cách ấy. Nếu không thế, thời nhứt nhác quen tính, khôn lớn lối đại hại, ở nhà đến không làm ra cơm mà ăn, ở đời đến làm người vô dụng, hại thân mà hại lây cho xã-hội nữa.

Lại những đứa trẻ con thông minh sớm quá cũng phải hạn chế lại đôi chút, kẻo cái tính anh phát tiết ra ngoài lắm, cũng không hay, vì như cái hoa nở vội mau tàn, tính thần của con người ta rất qui báu, nếu tự phụ cái thông minh mà mất việc mối đàng hết tác hao tổn tinh thần nhiều lắm, mà kết cuộc không được cái hiệu quả ích lợi cho bền lâu vậy, thế là thông minh phỏng bỉ thông-minh ngộ, cho nên những người cha mẹ chớ thấy người con thông-minh mà lấy làm mừng, không biết cách hàm-súc, dạy con phải chừa đựng lại, mới có cái hi-vọng về thông-sự minh, thông-minh thì ra chỗ học-vấn, chỗ kỹ-nghệ, chỗ giao-tế, mới có ích, chớ thông-minh mà ra chỗ chơi-bời, chỗ xảo-trá, thời càng hại sâu hơn là kẻ ngu-độn : trẻ con có đứa ỷ thì thông minh, thường hay làm dối hay nói phách, nên cái tính ấy lang rộng ra, tức không lớn thành những tính kỳ khôi, ưa theo cỡ bực, thao tràng bịnh hư, đến phách phỏi người ta. Cho hay các tính xấu ấy, không phải kẻ thông-minh thời cũng không làm được đó, song le, một đàng nẻ chính-trọng, một đàng về tả-đạo đó mà thôi.

Còn đứa trẻ con tối dạ, ban đầu dạy bảo rất khó thật, nhưng mà khi đã tỏa ra rồi, thời những điều dạy bảo, như đinh đóng vào gỗ, không bao giờ sai chạy đi được, cỡ lẽ hơn đứa trẻ thông minh, học đó thoạt liễn quên đó, vì đứa tay chơm hiểu mà lại hay cản chuyện, vậy nên cách dạy phải gia-tâm một tí, rồi cập kỳ thành công cũng đều như nhau hết thảy.

ĐẠM-PHƯƠNG (sưu-tập) Huế.

ĐÁNH NHAU ĐỔ MÁU

Ngày 7 Décembre 1925, lối 5 giờ rưỡi chiều tối dương ngồi ăn cơm nghe la ó om sòm trước cửa nhà tôi, tôi liền lật đật bỏ đủa chạy ra coi là thuyện gì ; thì thấy giáo Ngọ cai trường Chợ-xép cầm dao canif đâm tên Chi ; tên Chi chưa thì thối lui, miệng thì la làng, thấy ta ỷ thế mình có cầm dao mà vô ý bị tên Chi lừa thế đánh vào tay cầm dao con dao rớt, tên Chi áp vô nắm đầu giáo Ngọ hai người liền ẵm đè với nhau một cách hoanh-hẻ, miệng la làng ó ray thoi lụi vật nhau té nằm trên lộ, thiên hạ nghe la làng chạy đến coi dư trăm không khác đám ma thắng cài.

Kế một lát linh ở nhà Công-sở đem công lại công tên Chi « vì nó là dân nghèo mạt bị đánh rồi còn bị công trước » linh xét thấy rõ tay mặt tên Chi có cháy máu coi ra thì dấu dao đâm cạng cạng,tên linh liền biểu thầy giáo dưa tay công, thầy không hăng lòng mà trả lời nghe một cách lịch sự ôn, nói : « Tao là viên quan mấy không có phép công » Linh ta liền trả lời rằng: « Thầy đánh lộn, đám người ta có thương tích, có máu, tôi cứ việc bổn phận mà thi hành.» Linh liền đưa cái công cho thầy-giáo xin thầy xử lấy mình ; làm chuyện tôi bại như thế, vậy mà thầy chưa ăn năn còn xưng mình là viên-quan mẫi thế. Có nhiều người chạy đến coi nghe trải tai nói thứ đó là viên trói-nước, chớ viên-quan gì vậy !

Thầy công chưa tự hối, cái tánh phách cũng chưa chịu bỏ ; dẫn đến nhà Công-sở thầy lại ghé trường-ký giữa ngỏi vích đốc, nói tiếng tây với cậu tám Doãn om sòm (mà ảo quần gì đánh lộn rách xo xéi mà cũng xưng mình thắng trận, coi ra rất thảm thương!

Chừng nửa giờ có M. hương-sư đến lấy enquête, thấy thầy-giáo ngồi giữa, ngại không bàng lòng, liền duổi xuống: nói : « Chờ là người có lỗi đánh lộn làm thất công làng xã, sao còn ngồi đó chưa chịu đi làm khai?»

Khi làng lấy enquête, chúng chứng đồng khai nói thấy rõ cậu « sư-viết » cầm dao canif đâm tên Chi, làng liền làm phúc bẩm giải nội vụ đến tòa mà không biết phán xử làm sao, để chừng xử rồi kỳ-giả sẽ đăng báo tiếp cho khán quan rõ.

VÕ-HỮU-TÍNH.

∴

P.S. —Làm chức « sư-viết» cũng là lãnh một trách nhậm lớn lao thay mặt cho cha mẹ học-trò mà dạy dỗ, tánh hạnh ; như giáo Ngọ nầy thật lấy làm hại cho học-trò trường Chợ-xép lắm, tôi ước ao làm sao tòa xử cho ngài lãnh chức khác, đặng khỏi truyền tánh cho con nít nơi trường lúc đang mở trí.

GIỚI THIỆU SÁCH MỚI

Cay đắng mùi đời

Tiểu thuyết « *Cay đắng mùi đời* » về điện tam lý và việc lộ là chân đọc đến như soi trong gương, cụ-tả đủ mùi đời cay đắng.

Trước có in vô báo Đ. P. T. B. được công chúng hoan nghinh, nay M. Viên-Hoành lãnh xuất bản, 70 trang, giá bán 0 $ 50

Mua sách xin gởi thơ cho M. Lê-văn-Ngọc, Instituteur, 51 rue Dariès Dakao.

M. Viên-Hoành còn đang dưa cho nhà in in mấy thứ tiểu thuyết *mới* của quan Huyện Hồ-văn-Trung viết hiệu *Biểu-Chánh* viết.

Cuốn thứ nhứt đã in rồi tả một vị tên Đăng trước có làm việc ở Cholon, nghỉ vì tuổi cao nên xin từ chức. Vợ thầy chồng nghèo bỏ đi lấy chồng khác là người giàu có, té ra bị người ấy hăn hủi hiếp đáp, sau muốn trở lại với M. Đăng mà người không chịu. Thầy Đăng dòm thấy nhơn tình bội bạc nên có nuôi hai đứa nhỏ là thằng Được với con Liên, rồi duỹ chữ, học đòn ca, học cách làm người, rồi thầy mới dắc đi đón ca khắp lục tỉnh.

Đến Travinh vì thấy tên linh xét giấy thuế thân đánh đập kẻ quê mùa thầy bỉnh mà mắc lao tù hết 1 tháng bỏ sấp nhỏ bơ vơ. Khi thầy đến nhà anh em mà dạy đờn thì vợ anh em lại muốn thầy làm thầy phải xách gói mà trốn. Sau qua Mytho gặp 1 cô Hội-đồng ở Omôn xin con Liên thầy liền cho rồi rất thắng Được lên Saigon song đi tới ga Phú-lâm bị mắc mưa lạnh sanh chết tại ga xe lửa ấy. Từ đây thằng Được lại bơ vơ, kế nó gặp thằng Bí kết làm anh em thương nhau như ruột thịt, đắc nhau đi đờn ca kiếm tiền khá lắm. Gặp nhiều cơn hoạn nạn gian truân nếm đủ cay đắng mùi đời nhưng thiện ác đáo đầu sau thằng Được gặp mẹ ruột nó đoàn viên một nhà giàu sang lắm.

Truyện nầy ai đọc cũng thương thân lận đận lao đao của mấy đứa nhỏ, nhứt là đứa-bà, nên xem lắm.

Phàm ta mua tiểu thuyết Tây, ta không thể biết được cuốn nào hay cuốn nào dở, vì nó là rứng tiếu thuyết. Ở nước ta hiện nay tiểu thuyết xuất bản nhiều quá, truyện hay thì ít truyện dở thì nhiều ta làm sao phân biệt được ?

VÔ TUYẾN-ĐIỆN

Ngày 12 Décembre 1925.

Tin Đại-Pháp

Từ công-bố có ba bảnh hai đạo chỉ dụ một đạo gia ban quyền cho sáu hãng Đông-pháp làm giấy bạc thêm sáu triệu nữa và một đạo duyệt y thể lệ của bổi hội hải-nhi Tây lai ở Bắc-kỳ.

Hôm thứ năm ông Loucheur có triệu cho phòng Chủng-nghị hai dự-thảo luật : Dự-thảo thứ nhứt nói về sự trốn thuế và định hình phạt từ 2 tới 5 năm tù và từ 500 tới 10 ngàn quan tiền vạ, lại định sẽ tịch biên tài sản và cất quyền tuyển cử.

Dự-thảo thứ nhì sửa cái phiếu-trái chỉ-danh và lập thêm phiếu-trái sang tên được và số rằng cứ để làm cho số tiền thuế của mỗi người đều nhau.

Những người nào có đặt máy vô tuyến điện trong nhà sẽ bị đánh thuế mỗi năm từ 15 đến 60 quan. Nếu lậu thì sẽ bị phạt bằng mười.

Ông Raoul Péret được cử làm nghị-trưởng đảng khích-tấn bên tả.

Phòng Lão-nghị đã duyệt y dự-thảo luật làm ra một hãng hàng có quyền làm giấy bạc ở Madagascar.

Ông Daeschner sứ-thần Pháp ở Hoà-kỳ, được lãnh phần hưu trí.

Ông Tchitcherine (Rút-xi) đã đến thành Paris hôi sáng hôm qua.

Ông André Beaunier nhà bình phẩm văn-chương của tập-chí « Revue des deux Mondes » ta thế.

Syrie

Ông de Jouvenel cổ yết-thị cho dân Syriens và Djebeldruses xin giúp mình mà bình giặc.

∴

Êch-banh

Do báo Êch-banh, quan Thống-soái Pétain bày lập một chương-trình chung cho hai nước Langsa và Êch-banh ở Ma-rốc.

∴

Phi-cơ

Quan năm de Pinedo ở thành Rome đi qua đến Paris rồi.

Người ta nói rằng tin đồn ông Canning đặc lịnh cứu Abd-el-Krim mà cứu hòa là lời không chắc, vì Abd-el-Krim không có giao quyền cho ai cả.

∴

Vậy ta cứ làm như mua tiểu thuyết Tây, nghĩa là lựa Auteur nào có danh thì 10 cuốn không sai một !

Ông Biểu-Chánh có tài viết tiểu thuyết, vậy có đáng cho đồng-bào hoan nghinh chăng ?

Trước nong chi cho tác-giả sau người mới có thể in ra các thứ khác. Vì bọn vẫn-sĩ là bọn nghèo nếu sách bán không chạy thì lấy tiền đâu in ?

L. T. T. V.

?

M. NGUYỄN-VĂN-CUNG

Professeur à l'Ecole Normale à Saigon

Mới tiếp tin ông gởi đến ; cám ơn. Xin hỏi : Ông Lê-quang-Rạng phải là thầy ngày nọ MM. Lang và Bút Sadec muốn mời tiệc tạ thầy trong buổi hôi-hưu dưỡng lão đó chăng ? MM. Lang và Bút không tính đặng, nên nay ông tính đãy phải chăng ? Nếu ông vui lòng gần giùm tiền ông Lê-quang-Rạng tôi cảm ơn ông lắm.

LÊ-HOÀNG-MƯU

ĐỨC ĐÔNG-CUNG VĨNH-THỤY SẮP VỀ

Đức Đông-cung Hoàng-thái-tử Vĩnh-Thụy đã đáp tàu Fontainebleau bữa 8 Décembre để trở về để lo cuộc tổng chung cho Đức Tiên-Hoàng-đế.

Chừng-tôi thượng tuần tháng sau thì Đức Đông-cung về tới đây.

HỌC-SANH CAO ĐẲNG

Với quan Varenne

Khi quan Toàn-quyền Varenne tới Hanoi có chừng 200 học trò trường Cao đẳng chia làm ba toán, đứng ba chặng. mỗi toán có một lá cờ rất to giăng ra bên đường, để ba hàng chữ rất lớn như sau nầy :

« Varenne xã-hội đẳng-nhơn trường tho !

« Ăn xá cho Phan-bội-Châu !

« Phê bỏ cái lối thực-dân áp chế đi ! (1)

Học sanh ta xưa nay vốn chỉ yên chí chuyên tâm về sự học, nay đột nhiên cũng đã có dòi chút tâm-huyết với việc nước, kể như thế cũng đã đáng khen !

Tương lai nước ta cỏ lẽ mong mỏi về đàm học sanh trường Cao-đẳng chăng ?

(1) Vive le socialiste Varenne ! Grâce à Phan-bội-Châu ! A bas le colonialisme à coups de trique !

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

GIẤY MỘT TRĂM MỚI

Nhà Ngân-hàng Đông-pháp có lời bá cáo cho công chúng được biết rằng nay mai sẽ có một thứ giấy bạc một trăm mới của nhà Đông-pháp Ngân-hàng tại Haiphong phát-hành. Tấm giấy bạc mới nầy cũng giống như giấy bạc cũ: Khổ giấy, màu giấy không có chi khác hết, nhưng ở đằng mặt trước có khác như sau nầy:

Chỉ có hai chữ ký mà thôi, chữ ký của viên Thủ-quỹ nhà Ngân-hàng bổ bỏ và hàng chữ «Decrets des Janvier 1875, 20 Février 1888 etc...» ở tấm giấy cũ, ở trên và ở dưới chữ «Banque de l'Indochine, xem rõ hàng con số và hàng chữ thì nay cũng bỏ hết. Hai chỗ bỏ đó thì nay để trống.

Vậy các nhà buôn bán ta nên có ý nhận để khỏi có sự xài lầm, nhứt là để khỏi xài phải giấy bạc giả.

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

Ngày 15 Décembre 1925

GIÁ BẠC

	12-12	13-12	14-12
Nhà-nước	15 P. 60	15 P. 60	15 P. 60
Ngân hàng Đông-pháp	15	90	15	60
Société de Gérance de la Banque Ind. de Chine.	15	90	15	60
Hongkong Shanghai	15	80	15	60
Chartered Bank	15	85	15	40

MỀ CỐC

Giá tiền chở đến nhà máy Cholon bao lấy luôn giá 100 kilos.

Vinhlong	6 45	à 6 55
Gocong	6 70	à 6 80
Bai-xau	6 60	à 6 70
Bacliêu	6 70	à 6 80
Namvian	6 30	à 6 40
Gao đỏ	6 10	à 6 20
Giá thường	6 61	à 6 71

Nhà hàng Rotonde
SAIGON

Monsieur Arthur Walthausen, *chủ nhà hàng Grand Hôtel de la Rotonde, đường Catinat, số 2, kính lời cho quí khách Annam, đặng rõ rằng, nhà hàng Rotonde rất vui lòng chịu lãnh những Đám tiệc, bữa luận ít nhiều, hoặc ở Saigon, Cholon, Giadinh, hay là ở Lục-Tỉnh, nhà hàng Rotonde cũng đều lãnh hết cả.*

Monsieur Arthur Walthausen *cũng xa giao quyền cho thầy ký-lục của ông là M. HỒ-VĂN-ĐƯỢC đặng phép thương nghị cùng qui ông, những món ăn, thứ rượu cùng giá cả mỗi mỗi.*

Như qui ông ở xa, mà muốn thương nghị về đám tiệc, thì xin viết thơ cho M. HỒ-VĂN-ĐƯỢC thì M. HỒ-VĂN-ĐƯỢC sẽ vui lòng hồi âm lập tức hay là đến nhà hàng Rotonde, mà thương nghị cùng đặng.

Xin mời qui ông, đãi thử nhà hàng Rotonde một lần, thì mới rõ cách đãi đằng, sắp đặt và giá cả mọi việc.

Chắc là qui ông sẽ đặng toại lòng.

Còn như ở Lục-châu, bất kỳ là đám tiệc chi chi, mà muốn sắp đặt cho trang hoàng, theo cách thức sang trọng, thì xin viết thơ cho Monsieur Walthausen *thì Monsieur* Walthausen *sẽ sắng lòng chẳng nề xa gần, đến tại chỗ mà giúp sức càng thương nghị*

LỜI RAO

Kính lời cho chư quí vị đặng tường:

Tại hãng tôi có trữ bán đủ các món đồ phụ tùng xe-hơi đi chơi và xe đưa hành khách. Đồ tốt mà giá rẻ, muốn mua xin viết thơ thương nghị, tôi sẽ hồi âm lập tức.

Nay kính.
Hãng xe-hơi THÂN-ĐỆ-NGHĨA.
Canthơ-Ville.

Nguyễn-xích-Hồng học đường

Trường định kỳ nhập trường tháng tám năm 1926, sẽ khởi sự dạy thi bằng-cấp tú tài tây, chương trình dạy y theo bên tây, dạy chữ Pháp, Hồng-mao và chữ nho.

Mỗi năm trường có mở hội thi (thi có chữ nho) chọn lựa trong mấy trò mới có bằng cấp sơ học cuốn số đậu chừng 40 tro là nhiều.

Dạy tại trường có ba lớp:

Lớp ba
Lớp tư
Lớp năm

Đến cuối mỗi năm, chon lựa học trò lớp 3e classe, chừng năm sáu trò học giỏi, tánh hạnh tốt cho qua học bên tây 3 năm nữa đặng thi lấy bai bực tú tài (tiền học trường sẽ cấp thêm cho mỗi trò mười đồng còn tiền tàu trường chịu phần nữa. —)

Học bên tây có những lớp, nhi, nhứt và thượng.

Tiền học, tiền bánh, quần áo và các thứ tiền đều phải đóng tại trường.

Những trò làm biếng nhứt hay là đổi tánh xấu, trường sẽ đuổi xe và tiền tàu phần chi mẹ phải trả lại.

Mục đích của trường là: Tiền học lễ hậu học văn, chon gieo trong hai năm đầu lớp trường sẽ dạy về phần nhơn; chẳng nên chỉ dạy ba thứ chữ cho rộng. Pháp văn, Hồng-mao, và chữ nho.

Tại trường Tiểu học, học trò khỏi học chữ nho, từ lớp 6e B chi tới lớp thi bằng cấp sơ học, nghĩa là năm năm.

Và trường tô tài học thêm hai năm nữa.

Đến năm thứ ba trường tú tài, trò nào có tách trường qua bên bổn-quốc hay là đi tây cũng khỏi cho mà học được, là vì tánh nết đã tập rèn trong sáu bảy năm độc năm một người sĩ hạnh.

Những trò đi học bên tây, bổn trường sẽ lựa trường mà gởi và cho người theo coi việc học cần mỗi trò, cho đến lúc sang tây học, cha mẹ hay là bà con của học trò lên gởi tiền riêng cho trò nào, thì cũng chẳng nhận lãnh được, là vì khi trường bên tây được mandat gởi ba: cho học trò cũng gởi lại do nơi bổn trường. Bổn trường sẽ mới cha mẹ đến mà giao tiền bạc lại.

Nếu mà con gởi tiền bạc ngay sang tây một lần nữa, trường phải cho trò đó về Namkỳ, chờ không bảo lãnh nữa mang tiếng.

Ngày sau học trò đông đảo đủ sức có tiền muốn thầy bèn tây qua dạy thì trường cũng sẵn lòng mà dạy lên tới lớp trên, khỏi sự gởi đi Pháp-quốc.

Chương trình bổn trường sửa đổi một cách giáo dục như vầy là ý muốn tác thành cho trẻ em, trước giữ nền lễ nghĩa của Tổ-bang, sau thành học công danh bên mẫu-quốc, nhưng mà trường không có sức châu cấp, nên có mấy ông hảo phú trong lục tỉnh hảo tâm giúp trường mà học tiếu cho trẻ em đi học, ít nữa chừng mười trò trở lại.

NOTA. Trường đã cho mấy trò ngũ-nghịch học tại Giadinh về nhà hết và nhứt định không cho tái nhập nữa.

HỘT-XOÀN BÁN PHÁ GIÁ

Tôi quyết tranh thương với ngoại bang, nên nay hột xoàn tôi mới qua định bán phá giá rất rẻ trong hai tháng, xin qui ông qui bà nghĩ tình tôi là đồng chẳng đến mua giúp, tôi hết lòng cảm ơn.

CHÁC LÀ

FRANCOIS SỰ.
bán hột xoàn và hàng ở giữa phố chệt Cho-cũ Saigon (76 rue Vannier)

MUỐN BÁN

Một cái xe-hơi hiệu « HUPMOBILE » 5 chỗ ngồi, 17 má-lực, còn tốt lắm. Giá định chắc một ngàn đồng (1.000$00)

Xin đo nơi M. DUGOMMIER
Sous-Directeur des Douanes à Saigon ma thương nghị.

CÓ MỘT THỨ DẦU MỚI BÈ BÁN

HIỆU NÓ LÀ:

CON SÓ

Cũng như dầu sáng hiệu *CON SÓ*.
Không có thứ nào bằng.
Dầu hiệu *CON SÓ* là tốt.
Hãy thấp thử coi rõi, không muốn dùng thứ khác.

PHÒNG TRỒNG RĂNG
VINCENZI
Quan Tấn-sĩ Lương-y MALZACH ở Paris
Chuyên nghề trị bịnh đau họng và răng. Trồng răng vàng và các thứ
Dây thép nói 371
56 hiệu 22 đường Lagrandière
Khám bịnh từ 9 giờ đến 12 giờ mỗi bữa và đến chỗ kỳ hẹn

Đông-pháp thời-sự

SAIGON

Vụ mất trộm 850 đồng

Hôm bữa 13 Décembre vừa rồi, vào lối 9 giờ đến 11 giờ khuya, có đạo-chích nào không rõ, thừa lúc nhà bếp tên khách Quảng-đông Chang-shu-Trién, giúp việc cho hãng buôn, nhà ở tại đăng Pellerin số 20, đang ngủ mê, bèn leo tường vào lấy hết một số bạc 256 đồng và các trang-vật giá đáng 590 đồng, rồi bỏ đi ra mất; không có nói một tiếng gì cả thảy.

Làm gì mà giả-man quá, có lấy tiền lấy gạo gì thì lấy chẳng nói chi, cái nầy nhè trang vật của người ta cũng rin luôn, làm qua đó không có chịu.

Ở tù bảy giờ đa bậu a!

Chẹc thiệt-thà biết chừng nào!

Thiệt mà! Bỏ-răng là chẹc thiệt-thà thẳng cò chết nào mà kể cho cùng; trường hợi Annam chẳng thấm một góc.

Kìa như mới rồi đây iên Hang-Quê, 40 tuổi, chẹc Hainam, không có làm nghề-nghiệp gì, nhà ở đàng Chemin des Dames, cũng vì cái lòng dạ thật-thà ngay thẳng cho nên lên đến lấy 213 đồng của Pham-thi-Bâu, cũng ở tại đàng đó đặng cất giùm. Ấy là khách ta sợ Pham-thi-Bau đây là một người đàn-bà đỏ hoe-hỏ gì mà mất tiền, nên thương lấy cất giùm. Thế mà chẳng nghĩ thương-tình, còn bắt khách ta giải lên tòa mới khỏ cho chớ.

Ấy đó, ai còn nói chẹc khách gian-hùng nữa thôi. Đó là vì khách ta quyết lấy đăng cất giùm vậy mà, có sao lại bắt giải tòa làm chi cho oan ức.

Thiệt thà quá! Hi hi!!

Bạn chèo phản chủ

Tran-van-Diem, 41 tuổi, buôn bán lu mái, ở làng An-phú-tây, vừa rồi có ghe bè bạn, chở một ghe nào lu nào mái đến Saigon đặng bán. Đe dâu thời xui gặp rủi, chẳng rõ chứng cớ sao mà khiến tên bạn chèo của y là Nguyen-van-Tập khi đến Saigon rồi bèn buôn-khuân với nhỏ bổng bông, bèn đoạt hết một số bạc 62 đồng rồi nhảy lên bờ đi mất. Mếu cảnh Saigon rồi đa.

Thôi phi phà đi! mất tiền nầy thì tìm mướn tên khác chớ khê gì

Rủi-ro về xe-hơi

Hôm 14 Décembre vừa rồi, vào khoản 8 giờ, tại đàng Boulevard Spooner, chàng rô rồi ro làm sao mà tên Nguyen-van-Lung, 34 tuổi, bị cái xe hơi số 606—C đụng nhằm bị thương nhe-nhe. Xe ấy vốn là của Phan-thi-Se, còn tên cầm tay bánh là Lam-van Ty. Lối tai đàng nào, để chờ xin-kết rồi sẽ biết.

Xe-hơi mà đụng bị thương nhe-nhe đó là may lắm đa. Ấy là số mạng còn dài, chớ không thì cũng vong mạng. Mừng cho!

Quản phán!

Nguyen van-Mau kêu là Mua mà cũng gọi là Thuận, 19 tuổi, vừa rồi bị bắt giải lên tòa, vì tội ăn cắp các trang-vật của chủ nó là Lê van-Mương, đứng bán tại hãng Grands Magasins Charner, nhà ở đàng Trieu-Chau số 33, các trang-vật giá đáng 54 đồng.

Day-tứ mà gian-hùng như vầy đầu ở tù mấy năm mấy tháng cũng đáng, chẳng nên la oan than ức mà làm chi.

Ở dời là khổ!

Ng-v-Bôi kêu là Ng-v-Dây, 16 tuổi, vì không cha không mẹ, nên ngày đêm thì lưu-lình không biết lo làm ăn tập tành nghề-nghiệp gì cả. Bữa nọ chẳng chẳng có nhà cửa gì mương đưa nên mới thêm hai cho chớ.

Vì cớ cho nên mới sanh ra thói hoang đàng, tu ba tụ bảy để làm việc quấy. Mới rồi đây bị linh tuần cảnh bắt giải lên tòa, vì tài phạm.

Sau toàn cho nhỏ nhỏ này không rảng lo tập tành nghề nghiệp đặng làm ăn, ngày sau lớn lên cho khỏi phải lu thân mất nết.

Cứ đã đi chơi hơi hoài, chừng lớn rồi biết làm cái gì cho nên thân, đời bây giờ là khổ, sống ở đời bây giờ là nguy, rảng lo bươn chải với đời, mới khỏi then cùng cô-cậy sất đá.

Mướn đi rồi đi luôn

Tối nghiệp cho tên Ng-v-Xen thì thôi! Ai đời làm chủ cho mướn xe-máy, ở đàng Đồng-Vị số 85, vừa rồi cho tên Ng-van-Ngot, 27 tuổi, làm sốp-phơ xe hơi, mướn một cái xe-máy hiệu *Chobet* số 71750 — là giá đáng 65 đồng bạc rồi đi đạo đâu đó không biết, mà đi một ngày một biệt, không thấy tam thấy dang gì trở về. Làm Ng-v-Xen đứng đợi ngồi trông, thết rõi sẽ đóa bèn đi xuống cớ bốt. Thì có một lẽ là vậy, hễ mất thì đi cớ bốt cho có chứng vậy chớ biết làm sao.

Mà nói thì nói vậy chớ trời nào mà dung những đứa gian ác bao giờ. Lò-quỏ nhậy vô khám-lớn an cơm gao lức bây giờ. Liệu mà xa chạy cao bay!

CHOLON

Chưa lời đã thấy lỗ

Thim Tran-thi-Lâu, buôn bán hàng dạo (tục thường gọi rằng bán hàng bông) ở đàng Thuận Kiều gần lối đàng Armand Rousseau, không rõ làm gì mà vừa rồi ngọc ngoài đi xuống bỏi, gương mặt coi buồn xo. Ông cò thấy bèn tức cười, hỏi ra thì thim bèu-bạo thưa rằng: nhà thi nghèo, buôn bán rất đành để dum được có chút ít áo quần cùng là trang vật, có đi đâu đêm rồi, chẳng rõ quân nào đâu là mất, lỏn vào lấy nào là áo quần, nào là trang vật giá đáng 71 đồng chin cắt rồi đi ra mất. Đã vậy lại còn lấy theo một cái giấy cầm đồ cầm tại tiệm Cholon, số 3445 hôm ngày 11 Décembre vừa rồi.

Chút đỏ thì đủ biết rằng thim túng bực nào. Vậy mà không biết thương người lại đành lòng làm thói gia-man đến thế

Thật tội nghiệp, buôn bán chưa thấy lời mà đã thấy lỗ.

Thì rồi đây cũng bị phầy phước vào khám chớ đứng gì. Chừng đó đừng có than oan la trúc đa nghé.

BACHGIÀ

Vì đâu nên nỗi

Hôm kia, vào khoản 7 giờ rưỡi, bạn mai tên Lê-van-Biêu chẳng rõ vì hờn giận nỗi gì mà đành nhẫn tâm cầm dao mà chém vợ cho đến ba chục dao; chém tứ tung đều rã thân mình. Lập tức chở vợ nó vào nhà-thương đặng cứu cấp, nhưng mà cứu sao nổi. Vừa vào đó một chập thì chết.

Tai sao ra làm bung dữ như vậy? Bỏ trang thế điên cuồng gì sao đó chờ Vụ-con đang án-kết, đỡ sau rõi sẽ tiếp!

Tàu đi các nước

TÀU CHẠY VỀ

Chiếc Amiral LATOUCHE-TRÉVILLE ở Djibouti đã khởi chạy qua Đông-pháp ngày 10 Déc.

Chiếc PAUL-LECAT ở Trung-quốc và Nhựt-bổn sẽ đến Saigon ngày 25 Décembre.

Chiếc ENTRECASTEAUX ở Tonkin và Annam sẽ đến Saigon lối 26 Décembre.

Chiếc AMAZONE ở Pháp-quốc sẽ đến Saigon 18 Décembre, lối 17 giờ.

Chiếc ROUME ở Singapore sẽ tới Saigon ngày 16 Décembre.

Chiếc AMBOISE ở Nhựt-bổn và Trung quốc sẽ tới Saigon ngày 8 Janvier 1926.

Chiếc FONTAINEBLEAU ở Pháp-quốc sẽ tới Saigon ngày 31 Decembre.

Chiếc CHANUILLY ở Tonkin và Annam sẽ tới Saigon lối ngày 28 Décembre.

TÀU CHẠY ĐI

Chiếc CHAUDE CHAPPE sẽ chạy đi Annam và Tonkin lối ngày 17 Décembre.

Chiếc CHANTILLY sẽ chạy đi Annam và Tonkin lối ngày 16 Décembre, 2 giờ.

Chiếc ENTRECASTEAUX sẽ chạy đi Annam và Tonkin lối ngày 15 Déc. 15 giờ.

Chiếc PAUL-LECAT sẽ chạy đi Pháp-quốc lối ngày 28 Décembre.

Chiếc AMAZONE sẽ chạy đi Trung-quốc và Nhựt-bổn ngày 21 Décembre.

Chiếc ROUME sẽ chạy đi Singapore lối ngày 20 Décembre.

Chiếc ANGKOR ở Saigon sẽ chạy ngày 10 Novembre đi tới Pháp-quốc ngày 11 Déc 8 giờ.

QUÍ-VỊ CÓ ĂN CƠM KHÔNG NGON CHĂNG?

Qui-vị hãy đi mua liền một chai Quintonine *giá có năm cắt mà thôi. Về hòa nó với một lít rượu chát tốt thì qui-vị sẽ có một thứ rượu bổ bổ hạng nồng nàn thì tự-nhiên trở nên mạnh mẽ, ăn cơm rất ngon.*

Có trữ bán tại Pharmacie Solirène, Saigon.

ROI HÌNH CHO TRẺ NHỎ XEM
AU GUIGNOL

(Góc đường Blancsubé và Marc-Pourpe)

Chương trình ngày 13 và 17 Décembre 1925

1- Eclair Journal N° 15 (1925)
2- La Vie d'une grenouille.
3- Pour sauver son père (2 parties.)
4- L Hiver au Canada.
5- Les derniers jours de Pompéi (2e partie)
6- La Paresse de Polycarpe.

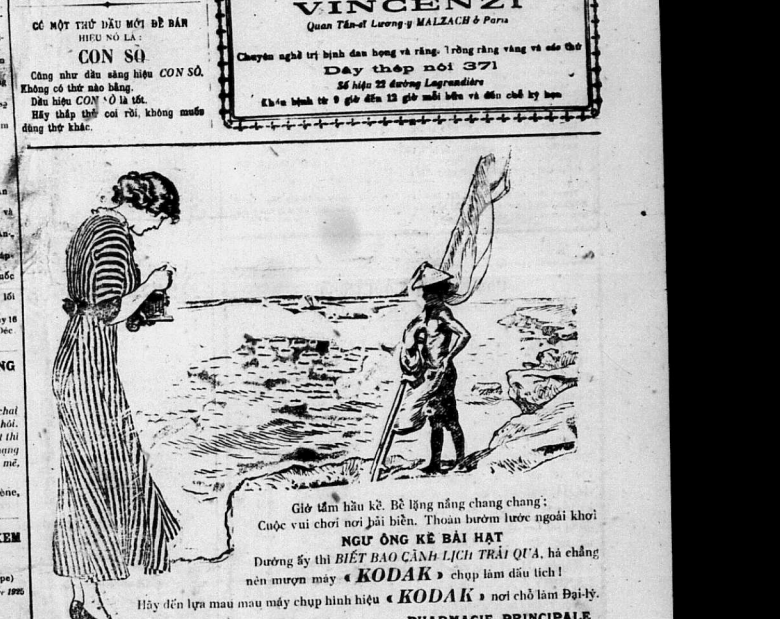

Giờ tắm hầu kề. Bè lặng nắng chang chang;
Cuộc vui chơi nơi bải biển. Thoản bườm lướt ngoài khơi
cũng ẩn khoản T ĐẶT BÁO CẢNH LỊCH TRÁI QUẢ, hả chẳng
nên mượn máy « KODAK » chụp làm dấu tích!

Hãy đến lựa mau mau mấy chụp hình hiệu « KODAK » nơi chỗ làm Đại-lý.

PHARMACIE PRINCIPALE
ở ngang nhà hát tây, Saigon

Bổn-hiệu rất vui lòng đem dủ các kiểu ra cho chư-tôn chọn lựa

---

Feuilleton n° 132 — *Du 15 Déc. 1925.*

TIỀN CĂN BÁO HẬU

XV

Tam-thập-tứ — Nhi-thập-thất.

Trong cơn hấp hối như thế, bỗng không chẳng thoạt nghe bên trường đựa giường của chàng nằm, dường có tiếng chi khua động; chàng vùng mở mắt ra. Lúc bấy giờ chẳng biết canh nầy là canh nào, giờ nầy là giờ nào; chỉ biết chắc một đều hết ngày lần đêm, trời tối, nhằm cũng chừng lối chin mười giờ, chưa khuya chi lắm. Vả lại từ ngày chàng vào chốn thiên-lao, nhứt là từ khi chàng bị nhốt trong khám tối nầy tới giờ, thường đêm nào quản vô tâm vô loại cũng tới, làm nỗi tiếng lộp-cộp lại-cạt, khua động sáng đêm; chàng nghe thôi đã nhàm tai, nên chàng quyết ngủ như thường, không biết giựt mình giựt mảy. Bận nầy đây cũng là tiếng khua động vậy, mà sao chàng nghe lại giựt mình? — Có phải tại tiếng khua động mạnh hơn thường chăng? Hay là tại chàng nhịn đói nhiều ngày, bụng chàng bỗi hộp, nên nghe rs kinh khủng? Hoặc nữa tại lúc chàng đang hấp hối, nghe tiếng chi đâu nhỏ cũng ra to; cho nên khi chàng đang nằm thìm-thịp, bất tỉnh nhơn sự, mắt chòa tay lung, chàng thoạt nghe có tiếng khua động bên trường, chàng vụt chờn vờn ngỏi dậy. Nhưng bỗi tứ chi đã phải động, tay chơn rung, gân-cốt đã hoải rồi, gượng sao cho nổi hòng muốn gượng dậy ngồi, chàng phải chịu nằm đấy, cất cổ ngóc đầu, vẫn tai nghe lóng. Thấy giờ chàng lóng nghe rõ lại mới biết là tiếng quào, rằng con gì cạp, hay là tay người cầm một món gì mà quào xuống đá. Vẫn biết Đăng-Tiết bị nhịn đi i khát mấy ngày nên đã bải hoải tay-chơn, xỉ mòn gan ốc rồi, tri biết chẳng còn dầy-dận như xưa vậy nữa; song về chuyện chi kia, thì nói trí biết chẳng còn dầy-dận như xưa, chi như về chuyện ra tay thảo cuỗi sổ lồng, thì với tên tội-nhân nào cũng thế, chẳng phải một mình Đăng-Tiết, chẳng nghe đông một mình Đăng-Tiết, chẳng nghe đông tịnh gì thì chớ, hễ có nghe động-tịnh chút gì thì trong trí đã nhớ kế: vậy vùng thoát thân mà hơm sẵn. Ấy vậy Đăng-Tiết tuy nằm liệt mặc đầu, nghe tiếng khua đó tự-nhiên trong lòng đã tưởng đến đâu thừa cơ vượt ngục. Vả lại cái tiếng cào-cấu khua-động mà Đăng-Tiết nghe lọt vào tai đặng đó, nỗi lên cũng phải hồi. Chờ chi nỗi nhằm lúc đầu hôm, trong khám còn tiếng chào-rào từ phía, thì thôi, khua mấy thì khua, động mấy thì động, Đăng-Tiết không tài gì nghe thấu, cũng vì Đăng-Tiết nhịn đói nhịn khát nhiều ngày, mật đã như đứt, tai đã như điếc. Cái nầy may sao tiếng khua động ấy nỗi lên nhằm lúc canh khuya, lại gặp hồi khám đường, bốn phía tiếng tăm vừa dứt; cho nên tiếng kia vừa khua động, tai Đăng-Tiết vừa nghe; nghe động. Đăng-Tiết có bụng mắng, trong mình cần nguyện thầu tới Đức-chúa Trời, Đ. C. T. thấy mình chịu nhiều nỗi khốn cùn, đau đớn xốn-xang khôn xiết, đến đỗi mình chịu khôn nỗi nữa mà phải cam tuyệt cốc tự phần, nên động niềm thương, khiến cho có cái tiếng khua động nầy xảy tới cần-ngân mình, kéo-nỉu mình, trong lúc mình, địa-hượt đang de mình thông chơn bước xuống, kéo-nỉu mình lại không cho mình chết. Hay là, ai dè trong anh-em bạn-hữu ta mình, trong những người yêu mến của mình, mà mình, từ buổi mới sa vào lưới thù lồng ưng, rai-rắng chút phận, mình luống ngày nhớ đêm thương, sớm mơ tối tưởng lại có người, hỏi nầy, cũng có lòng thương nhớ mình mà mở lượng hải hà chiếu cố thân phận mình, lo mà giải cứu mình thoát vòng lao lý, khỏi chốn ngục-hình, đặng một cửa sum-vầy, bỏ tức Sám-Thương tương cách dấy chăng?

Không, không phải vậy đâu! Còn người ở đời tới lúc ngặt mình, hỏn đã gần miền di-lộ, tri thường hay mơ, mệt, như người đang trong cơn mộng-ảo còn mơ. Ấy là chỗ Đăng-Tiết tưởng lầm; nhưng mà Đăng-Tiết chẳng chịu bỏ qua cho quên, cứ nằm vào tai vào tưởng lắng tiếng. Đăng-Tiết nằm lắng nghe như vậy gần ba giờ đồng-hồ, mà tiếng quào sàng-sạt chưa ngưng, đến chừng nghe tới tiếng lớn hơn, như là tiếng cát đất gì ở trên đồ ăn xuống một cái vậy, chừng ấy mới là hết nghe tiếng quào khi nầy.

Hết nghe tiếng quào sàng-sạt đâu đặng chừng vài giờ đồng-hồ, Đăng-Tiết lại nghe có tiếng khỏi quào lại nữa. Mà bận nầy lại nghe quào có hơi mạnh hơn và cận hơn nhiều. Hấy giờ Đăng-Tiết nghe dường đã biểu rõi, lấy làm hạp ý mình, nên khoái mà để ý chăm nom; chẳng dè nghe chi chưa ra chi, đã thấy ngục-tốt bước vào cửa khám.

(Mai tiếp)

Các bà muốn trong gia-đình đông yên ổn chăng ?

Muốn cho con cái dặng sởn sơ vui chơi mau đỏ da thắm thịt chăng ?

Muốn được các sự ấy thì không chi bằng các bà dùng :

Sữa bò hiệu « BERNA »

mà nuôi con thì mau thấy nó khôn lớn mạnh giỏi và thông minh đỉnh đạt.

Đại-lý nội cõi Đông-pháp :

Hãng L'UNION COMMERCIALE INDOCHINOISE & AFRICAINE.

Hãng nghành ở: SAIGON, PNOMPENH, HAIPHONG, HANOI, NAMDINH, BENTHUY, THAIBINH, YUNNANFOU, TOURANE, HUE, QUINHON, NHATRANG, DONGHOI, THUXA.

M. Michel ROBERT

THỢ ĐIỆN KHÍ CHUYÊN MÔN

Cựu quản-lý xưởng máy của ông J. PAUMIER

102, đường d'Espagne (gần Chợ mới Saigon)

Lãnh sửa và thay đổi các thứ máy điện khí.
Lãnh sửa Dynamos Magnétos, các thứ kiểu
Lãnh bơm hơi và sửa các thứ bình đựng hơi điện (accumulateurs).
Lãnh làm hoàn toàn các thứ máy xay lúa gạo.
Lãnh chuyển dây đèn và gắn đèn cho các nhà mới cất.
Aster.
Lãnh làm các thứ pompes hơi điện.
Dẫn thủy nhập điện bằng pompes hơi.
Chuyển dây đèn và hơi điện cho các nhà in.
Lãnh rập máy điện khí, hơi bao nhiêu cũng đặng.
Có bán và lãnh rập thang máy, máy cất đồ nặng bằng hơi điện khí.
Làm hết các công việc về điện khí, quạt máy, dynamos đủ thứ kiểu.
Cho mướn quạt máy.
Máy điện dùng trong việc thuốc hiệu CHARDIN.
Công xưởng do nơi chủ nhơn cai quản và có nhiều tay thợ thiện nghệ giúp việc.
Cho giá rẻ chỉ bảo các công việc không ăn tiền.

ELECTRIC Entreprises

Trước khi các ngài muốn đặt làm các công việc nói trên đó xin đến hỏi M. ROBERT thì ông sẽ vui lòng chỉ bảo các điều cần ích cho các ngài biết mà không tính tiền công chi hết.

Phần thưởng quí trọng

Cho những người hút thuốc **JOB**

Hãy nên hút thuốc **JOB** vì mùi đã ngon lại thơm, không khô cổ, may được *Bon prime* thì được lãnh đồng hồ trái quít bằng vàng, xe máy.

Cái *Bon prime* đó hình dạn như vầy.

Nó bằng một miếng giấy carton mỏng, vuông vức sáu phân, một bên mặt thì có hình ông già hút thuốc **JOB**, còn bên khác thì có chữ hãng ký tên và có nhứt định trước thưởng đồng hồ hay là xe máy. Phần thưởng nói trên đây đều là đồ xứng đáng.

Thuốc **JOB** trử tại hãng **BOY LANDRY** ở gần nhà hát Tây.

Vậy chúng ta hãy nên hút ròng thuốc **JOB** *hay là không hút thuốc.*

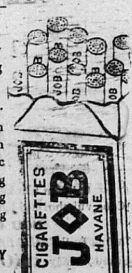

Rất hữu dụng — Rất cần ích

Ca-nôt hơi, Ghe thuyền có máy

Cho các vị điền-chủ, các vị nông-gia, mấy người lãnh chở chuyên.

Chúng tôi có trù nghĩ chế ra đặng một kiểu rất tiện dụng cho các ngài.

Chúng tôi cũng lãnh làm lại và sửa các thứ Ca-nốt và máy móc khác.

Gởi cho không những kiểu, bản đồ, hình giảng vân vân không bước phải mua

SOCIÉTÉ D'ETUDES & D'ENTREPRISES DE NAVIGATION AUTOMOBILE

160, Rue Paul-Blanchy, Saigon

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

Bán tại Imprimerie de l'Union, 157, Rue Catinat - Saigon

Sĩ-Hữu Bá Hạnh dạy phong-hóa lễ nghi cho con trai, mỗi cuốn . . . . 0$50
Âu-Viên Tất Độc dạy phong-hóa lễ nghi cho con gái, mỗi cuốn . . . . 1 . 00

Hai quyển sách nầy của ông Trần-phong Sắc soạn ra để dạy Hội-đồng khảo duyệt nhận dụng. Sự hữu ích của hai quyển sách nầy chẳng cần phải nói ra, chỉ xin trích trong mỗi cuốn ra đây, một đoạn lựa của soạn giả :

Sĩ-Hữu Bá Hạnh

In đôi quyển để dạy trai rất dễ,
Mua ít tiền mà cho trẻ đặng nhờ.
Vở sạch lỗi cách giữ nên,
Xấu thì 100 bài, sửa nết.
. . . . . .

Âu-Viên Tất Độc

Trước dạy vệ sanh làm gốc,
Sau khuyên xử tuế nỗ lòng.
Dạy qua xuất giá, ở bên chồng,
Trăm sắt đá dời đến trọn.
. . . . . .

NHÀ CHỤP HÌNH MỸ-NGHỆ

Thợ chuyên môn ở các tiệm lớn thành Paris sẽ

KHÁNH-KÝ và Công ti

54, Đường Bổ-na (*Boulevard Bonnard*), SAIGON
Dây thép nói số 426 — Dây thép đề tắt Khánh-ký, Saigon

Lãnh rửa kiểu và in ra giấy cho những người chụp hình chơi. — Chụp hình đủ kiểu, hình màu đủ sắc hình vẽ bảnh mực tàu ; chuyên môn nghề roi hình ra lớn rất rẻ hơn các nơi. — Mỗi ngày đều có chụp tại tiệm hoặc đến nhà thân chủ: Cũng có bán bàn đồ đề dùng chụp hình; Rửa hình và sửa kiểu rất giỏng. — Ở tiệm có sẵng các kiểu khuôn. — Có bán sơn thủy sẵng mực, bằng dầu đủ các màu. Vẽ sẵng hoặc vẽ theo ý qui khách đặt, khi đồng ban muốn mua sơn thủy, xin chiếu cố mà ghé đến tiệm chung tôi trước khi mua nơi khác.

Qui khách ở Lục-tỉnh muốn thợ đến nhà chụp xin gởi hay đánh giây thép chỉ chỗ ở cho rành thợ sẽ đến lợi nhé.

Hội đồng-bào ! !
Hỡi nhà trí-thức ! !

Chánh nghĩa-vụ đồng-bào ta đương thời thì quảng-khai thương-mãi, chấn hưng công-nghệ trong xứ nhà.

Hãy giúp đỡ các nhà thương-mãi công-nghệ nước ta, ấy là một điều quang-đại, các nhà trí-thức Việt-Nam đến chữ ý.

Nước giàu thì dân mới mạnh.

NHÀ MÁY

Nguyễn-Thanh

CỦA ANNAM

Nhà máy NGUYỄN - THANH ở tại Khánh-mới. Vĩnh-hội Saigon có mua bán lúa gạo, nên mới mấy ông Điền-chủ cùng mấy ông mua bán lúa vui lòng đem bán lúa tại nhà máy chúng tôi.

Buổi sớm mai, chúng tôi ở tại nhà giấy, số nhà 52, đường Pellerin Saigon tục kêu là phố 60 căng.

Buổi chiều, ở tại nhà máy NG.-THANH Vĩnh-hội Saigon.

NG.-THANH-LIÊM và TRẦN-VĂN-NHIỀU
Kính mời

Sông lâu nhờ rượu

(Longévité grâce à une liqueur)

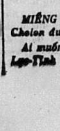

Hiện hãy còn bên nước Hoà-kỳ có một vị điền chủ già : gần 95 tuổi mà hãy còn sức lực mạnh mẽ như người ở tuổi đi đứng chắc chắn, ăn nói sốt sắng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi chừng làm công hoặc cỡi ngựa đi chơi. Người ta có mới hỏi ông, bộ thuốc cho biết tại đâu ông mạnh dẻ bền tuổi thì ông mỉm chi lắc lắc không phải kém vậy ? Ông giả đáp tại rằng : Có chi là đó mà hỏi, cứ đợi thì trước khi ăn cơm hễ uống rượu mới ly nhỏ rượu Quinin tonifiane hiệu Monnet là một thứ rượu trường sanh bất tử.

Người khách nghe nói cũng có lòng muốn mới ở trường thử như lời, liền về nhà nơi 1-2 tuần sau đồng thử rượu Quina Gentiane mà đồng nếm hãy. Thiên hạ nghe nói ông cũ tụ tham sau, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đem về mà uống bổ phần nhiều.

CUỐN TẠP-CHÍ CỦA HỘI KHUYẾN-HỌC

Cuốn Tạp-Chí nhứt của hội Khuyến Học chẳng bao lâu sẽ xuất bản.

Vị nào có cần dùng, xin gởi thơ cho M. Trần-quang-Nghiêm phó hội-trưởng ấy, ở đường d'Espagne số 200 Saigon.

MUỐN BÁN

MIẾNG ĐẤT, Bến Cinéma — Cholon đường Tổng-đốc-Phương.

Ai muốn mua xin do nơi báo quán Lục-Tỉnh Tân-Văn thương nghị.

C.J. BONNET

MẶT HỘI CHO HÃNG CÁI HÌNH
NGƯỜI CỠI NGỰA NÀY
khi Chư-lân muốn mua hàng lụa

U-ĐO NGÔN-LUẬN

Lạm-thực quan-tiền

Lâu nay tục ngữ nói tớ bắt trung
Chớ đây là.....
Chủ bất trung

Bí nhân vẫn thường đọc báo, nên được thường nghe nay ông chủ sự phòng Điền-bảo xứ nầy xát của nhà-nước hết 20 ngàn đồng, mai xứ khác tiêu lậm hết 10 ngàn đồng.

Ấy là sự đáng khinh, đáng bỉ, rất nhọc nhằn cho Chánh-phủ và ty Điền-bảo hết sức. Rõ ràng một con sâu làm rầu nồi canh.

Lẽ hằng trong ty nào, sở nào, dân tộc nào, xứ nào, đều có kẻ vậy người khác, kẻ tốt người xấu ; không dầu tốt hết, và không dầu xấu hết bao giờ.

Nhưng mà đã hẳn lâu, cái tệ ấy thường xảy ra luôn luôn mà chưa thấy Chánh-phủ trừ nghỉ phương chi nghiêm cứu.

Khó nỗi cho quan trên đọc lướng tình chất con người ; nếu cứ do nơi giấy tờ (dossier) thì có ai tánh hạnh xấu xa mà dặng làm việc quan. Bởi tốt mới được bổ đi ngồi đầu phòng, quản xuất tánh phân trách nhậm, gánh vác việc lớn cho nhà nước ; chớ ai để tốt mà để ra nông nỗi ấy.

Vậy mới nghĩ làm sao hay gió ? Bí-nhân vẫn nghe quan kho-bạc Langsa, nếu sự nghe lóm chẳng lầm, đều có đóng bạc thế chưa mới được đi ngồi đầu phòng mà xuất phát.

Như bên tỉ Điền-bảo, sự thâu xuất tiền bạc cũng nhiều, sao Chánh-phủ chẳng sai đều chi làm tin ?...

Bí-nhân đâu dám khoe khoan, bày trước mắt muôn người ; bởi vì việc công ích, muốn sao khỏi đều nhọc nhằn cho Chánh-phủ, phiền phức cho con dân, nên khép nép thổ thẻ đôi lời quê kịch để xin quan trên và qui độc-giả nghĩ giùm.

Tưởng Chánh-phủ cũng nên biết mấy ông, mấy thầy nào trong tỉ Điền-bảo có gia thế, có cần bổn, có chút điền sản, đáng bổ đi ngồi đầu phòng, cầu quyền thâu xuất.

Phải có gia sản ; ruộng đất, giá được 3000 đồng bạc sắp lên mới đáng ngồi đầu phòng, làm chủ sự tại phải có người đứng bảo lãnh.

Người đứng đơn, hoặc cha mẹ, anh em, cô bác, phải chịu phần trách nhậm đối đãi với Chánh-phủ về sự tiền bạc mà chủ sự làm thất phát.

Khi ra ngồi đầu phòng, có lạm tiền của nhà-nước, thì Chánh phủ lấy gia sản của chủ sự bán mà bồi đền ; như hư hỏi thì chủ người đứng bảo lãnh phải có điền sẵng — chẳng thêm cho dù số.

Còn mấy vị nào tánh chất có, muốn đi ngồi đầu phòng mà không đủ sức theo lời buộc trên đó thì kiếm người đứng đơn giàu có bảo kiết, lãnh trọn phần trách nhậm nơi Chánh-phủ.

Chánh-phủ hãy bớt sự đổi đổi khi chẳng đâu chi can hệ. Ai sao khỏi làm lộn, bể trễ, hai tay, hai mắt sao khỏi sơ sót ; bởi công chuyện dân đập mới có sót, có quên, có trễ ; song nghĩ chẳng lấy chi làm trọng, th, đó nơi phép trong tì mà rán sửa cũng đủ chẳng cần đời đổi.

Mỗi khi đổi đổi, nhứt là mấy ông chủ-sự gia quyến đông, thì hao tốn biết bao ; mua mắt bán rẻ.

Rồi được tánh chất ông nào ở đâu công chuyện xong, thì để ý đó ; ấy là đều quan trên nên trông thấy.

Còn si muốn xin về xứ sở quê quán lại càng tốt hơn nữa. Chẳng phải như bên Nhiếti, bên Phan-ti, Chánh-phủ hòng sự trộm quyền bính vực bảo chữa cha mẹ, anh em khi có việc.

Nghỉ vì người Annam ta vẫn hay yêu mến cha mẹ, quê quán, ít muốn xa dời, nên hễ được về xứ, thì làm việc sốt sắng lại hết lòng lo lắng, cư xử, thi thố cho trọn phận sự của mình luôn, đặng khỏi bị dời đi tỉnh khác.

Dầu lòng muốn sanh sự hãi bạc, tửu điếm, trà đình, thì có cha mẹ, anh em gần bên — vì bởi mang điều trách với Chánh-phủ — mà là đức, can giản, ngăn ngừa, chẳng để cho con, em mình lầm đều tác tệ, mà lây bọn đến mình.

Ấy nhà-nước được người coi chừng ngày đêm mà khỏi tổn công tổn của. Chi như quan Thanh-tra có đi xem xét, bất quá thì đôi ba tháng mới lại một lần. Chừng xét ra thì thấy đã tác tệ rồi, mới làm sao mà sửa? Có khi quan Thanh tra đến thì chủ sự đi đâu vắng mặt, hoặc đau, hoặc bịnh, hoặc đi công-cán về thượng nhựt vụ Travinh mới rồi.

Tại sao nhiều ông chủ sự đâu phòng hay làm quan tiền ? Bởi chưa có gia cư an nhàn, cùng là không phải quê quán của mình ở đó, tốt ở xấu đi, xa cha mẹ xa anh em, không gì kêu chế, đức hỏa ; cơn gặp bạn chẳng hiền, rủ ren. Thần mê, thần phé, thần bài cào dẫn đi, may có gặp vận thì dụng nên sự nghiệp. Bị vậy mà ám nhằm, nào thấy luật phép. Tội lỗ gì.

Phải biết cho rằng người mà sửa trị an ổn gia đình, nhứt là mấy ông bạch thủ khởi thân, đủ mỗ hồi trán, rán mỗ hãi lưng, gầy nên cơ nghiệp là người thành thật. Việc chi cũng xét trước nghĩ sau không làm bốc bối. Sống tạo là khó, mà làm được, thì việc thủ thành là giữ bạc cho nhà-nước, khỏi gì mà làm chẳng tron.

Vậy mấy ông đi ngồi đầu phòng phải được hưởng thêm nơi phần hương hỏa mà Chánh-phủ định thêm tùy công việc it nhiều, tùy chỗ bạc tiền nhiều ít.

Thà Chánh-phủ tốn thêm chút ít cho mấy ông chủ-sự mà khỏi sự nhọc nhằn ấy, đầu chẳng hết, tưởng cũng bớt được. — Ước sao Chánh phủ ghé mắt xem coi phải quấy lẽ nào.

HIA-DUOI

Grand Cinema du Centre

165. — Rue de Paris
CHOLON

院戲影央中岸堤

Có bán và cho mướn phiếm ảnh Tây. Tàu đủ thứ

CÓ TRỮ NHIỀU BÓNG TUỒNG
hay tuyệt-diệu

Ai muốn mua hay là mướn để hát lại xin mời đến thương nghị.

Sẽ tính giá rẻ

HÒA MỘT CHAI

Quintonine *với một lít rượu chát đỏ thì thành ra một thứ rượu bổ rất hạng, uống mát thơm diệu.*

Giá mỗi chai . . . . . 0$50

Có trử bán tại Pharmacie Solirène *Saigon.*

SÁCH

Minh-Tâm Bửu-Giám

Sách « MINH-TÂM BỬU-GIÁM » cuốn thứ nhì par Pétrus Trương-vĩnh-Ký đã xuất bản rồi.

Vậy qui vị muốn mua xem thì xin gởi thơ cho *Nguyễn-văn-Của, Imprimerie de l'Union rue Catinat 157* **Saigon.**

Giá bán . . . . . 1$00
Tiền chân cước 0 20

1 N I-SANH-HÃNG

TRIỆU-CÔN

Chủ-nhơn

49, Bd de la Somme

(trước ga cũ Saigon-Cholon

Chụp hình Rọi hình lớn ra rất khéo

Công việc làm thiên nghệ kỹ-càng

Hình lâu phai — Rõ ràng — Giá rẻ

Xin qui-khách đến tiệm tôi một lần thì sẽ vui lòng toại chí

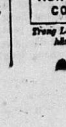

Các thổ dầu hỏi của hãng Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles thứ nào cũng tốt. Thổ dầu hỏi Con Cá đỏ Pétrole Polar son của hãng nầy cũng là dầu có tiếng trong toàn-cầu. Giá đã rẻ mà thắp lại được. Liệt vị hãy dùng thử mà coi thì chắc sẽ vừa ý.

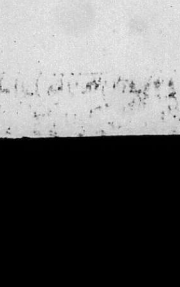

Trong Lục-châu nên hiệu thong một cho hãng « Franco-Asiatique des Pétroles »

Hàng lạ kiểu mới

Những hàng tơ lụa thì ở Sài-gòn có một mình nhà hàng Nguyễn - Đức - Nhuận ở số 42 đường Catinat bận nhiều thứ hàng lạ kiểu mới hơn hết. Hễ qui có thấy ai mặc thứ hàng nào mới lạ coi xinh đẹp thì không hỏi cũng biết thứ hàng đó của nhà Nguyễn-Đức-Nhuận. Nhà hàng Nguyễn-Đức-Nhuận, bán rộng hàng thiệt tốt mà giá lại rẻ hơn các nơi, mua bán thì giữ một lòng thành-thật đối cũng hạn hàng lại muốn thuận-tiện cho qui khách, nên có bán lãnh xuyến nhuộm tại Bến-tre tối nhứt hạng, và có trử đủ thứ hàng của hãng dệt Lê-phát-Vinh như là lụa, lãnh tây, sa-ten. Mới đây có lại mấy trăm áo nhung tơ thiệt tốt nhứt hạng và hàng lạ đủ thứ.

CHO LẠI 10 % CHO NHỮNG NGƯỜI MUA **xe máy hiệu MALBROUGH**

NHẸ NHÀN, CHẮC CHẮN GON GÀNG

Nhà ĐẠI-ÍCH ở Cholon đường Marins số 332-335, hãnh hỉ cùng chư-vị rõ rằng : Kỳ đua xe-máy sau nầy hãng ĐẠI-ÍCH không có dự vô. Nghĩ vì mỗi kỳ đua nào rồi, chư-vị cũng rõ, sự hay dở là tại NƠI NGƯỜI DỰ ĐUA không phải nhờ nơi CÁI XE KHÔNG mà đặng.

Vì nghĩ như vậy mà hãng ĐẠI-ÍCH khỏi tốn hao trong kỳ đua sau nầy và cũng nhờ thế mà từ đây sắp tới vị nào mua xe-máy hiệu MALBROUGH thì hãng sẽ vui lòng cho lại 10 phần trăm. Các ngài bán xe máy muốn mua bán lại thì hãng cũng sẽ cho huê-hồng như vậy.

Gởi đi khắp nơi, cách « Lãnh hóa giao ngân ».

INDUSTRIELLE

DE VINH-HOI

Succursale : 133 Boulevard Charner, — Saigon

10 GIẾNG MỚI CỰC TẠO TẠI VĨNH-HỘI SAIGON

Tiến người Annam.

Nếu chư-tôn muốn cất nhà và xây mồ tự ay cho chắc chắn và huê mỹ, thì hãy đến tại hãng làm gạch mới chế tạo nầy là viết thơ mà mua gạch thì chư-tôn sẽ đặng vừa lòng chẳng sai.

Về sự chế tạo kỹ càn, và chắc chắn nếu chư-tôn dùng đến một lần thì thấy lợi tức thì.

Vì dùng máy thì sự tốn kém cũng bằng thứ gạch thứ ống mà lại chắn hơn, bền bỉ hơn thứ gạch thường bội phần.

Vì thứ gạch nầy xây rồi một lần mà thôi chớ chẳng cần phải tô thêm nữa.

Vì gạch nầy làm toàn bằng vôi Cang-long và cát trắng ở Biên-hòa, nên tốt lắm, đã lớn mà lại dày hơn.

Nếu Chư-tôn muốn dùng gạch có mau thì nên hiệu có kết lồng lắm cho vững ý Chư-tôn.

Vậy hãy mau mau đến mà thương nghị đặng bổn hiệu hay là gởi thơ cho bổn hiệu thì bổn hiệu sẽ hết lòng tận chỉ vậy.

Nguyễn-văn-Nhiều

CYCLES

234, Rue d'Espagne, Saigon

Làm Đại-lý toàn cõi Đông-pháp

HIỆU XE:

CHOBERT Ste ETIENNE

DỊP TỐT ÍT CÓ VÌ GIÁ BẠC CAO

Bổn hiệu mới lại gần 500 cái xe đã hiệu nên bán rẻ cật ký, xin qui-vị đến xem thì chất lượng sẽ vui lòng mà chọn lựa.

Bổn hiệu làm Đại-lý toàn cõi Đông-pháp cho hiệu xe Chobert là một hiệu xe danh tiếng khắp cả hoàn cầu, dầu ai kén chọn thế mấy cũng phải công nhận cho xe Chobert, là thứ xe mảnh liệt nhẹ nhàn và chắc chắn bỏ cũng rẻ tôi có chỉ theo kiểu kiêm thời cho qui-vị dùng.

Xin Lục-châu ai muốn mua xe hay là mua lẻ xe Chobert và cũng có nhiều hiệu như là Régence, Lougsor, Lutétia, Alcyon, Armor, R. P. F. thì viết thơ thương nghị, tôi dám hứa chắc qui-vị mua đồ của bổn hiệu thì chắc là qui-vị sẽ vui lòng vì đồ rẻ lại tốt không đâu dám sánh.

NGUYỄN-VĂN-NHIỀU,
AGENT.
des cycles Chobert Ste Etienne
SAIGON

ĐÈN *khí và đồ phụ tùng đèn khí, măn-sông hiệu « WIZARD » dầu lửa, dùng theo các kiểu.*

Bổn sĩ và bán lẻ tại cửa hàng.

TRẦN-QUANG-NGHIÊM.
155, đ. Espagne Saigon

VOUS POUVEZ GAGNER

UN MILLION

500.000, 200.000 ou 100.000 Francs

en achetant une obligation du

CRÉDIT NATIONAL 1920

Payable 20 francs en souscrivant et le solde par 21 mensualités de Trente francs Dès le 1er versement on reçoit le numéro de tirage et on a droit à la totalité du lot gagné. Tous les participant à ce tirage sont en effet d'accord et s'engagent à en contracter et à en souscrire un autre de 1er Octobre 1er Novembre et chaque tirage comprend :

1er Avril, 1er Juin, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre et chaque tirage comprend :

1	lot de Un	million
1	lot de	500.000 francs
2	lots de	200.000 francs
3	lots de	100.000 francs
6	lots de	50.000 francs

Soit pour les 6 tirages 20 millions de francs de lots par an.

Liste gratuite après chaque tirage.

Les chances de gagner sont donc nombreuses

Pour y participer, veuillez adresser 20 francs au Directeur de la

BANQUE NOUVELLE

6, Rue Paradis, MARSEILLE (France)

Toute souscription à la fin de 15 mois 1920, qui devient libre, pourrait être remboursée.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

PHARMACIE ASIATIQUE

38. — Rue de Canton 38. — Cholon

NHỊ-THIÊNĐƯỜNG THANH-TÂM NGƯU-HOÀNG-HUỜN

Thuốc nầy chỉ trị nam-phụ lão ấu, thành tinh mê sảng đầu chân ; hoặc trúng phong trúng khí bất tỉnh nhơn sự, ngậm miệng cắn răng, con mắt tạo lưỡng tay chưn quíu rút, trúng thử phát nhiệt, ác khí xông nhằm phát cuồn nhảy nhót, gặt tay gặt chưn ; nhiều nhà ho hen, long đờ như dãi : xây xẩm tối mắt, nước nhỏi cả mình ; hoặc bị cơn phong chứng khí, đau thất ruột gan, phong đờm ngăn trở, khí huất chẳng thông ; thập-tổn phách ám, năm ngủ chẳng yên v. v... Như thiết các chứng bịnh nguy cấp phải dùng thuốc nầy ; ấy là một thứ thuốc khởi tử hồi sanh phò nguy cứu cấp, công hiệu như thần.

Về uống nó vào thì thành tâm trừ đàm, đã thông cửu khiếu lại tiêu trừ ác dịch tức khắc an nhiên.

Chỉ như con nít mà bịnh kinh phong, cảm mạo pháp nhiệt, sanh bịnh da-dề, khó khè ọc sữa, tích trệ đau bụng thấy đều dùng được.

Người lớn mỗi lần phải uống một huờn như bịnh đau lâu phải uống gia bội; uống với nước cũng.

Con nít phải uống nửa huờn, nếu là bạo bịnh lấy nước cho uống với thuốc, hoặc hòa với sữa mà cho uống, hoặc thoa nơi núm vú mà cho nó bú, hiệu nghiệm như thần.

Phương thuốc nầy từ được Tổ truyền đến nay, bổn đường hằng gia tâm nghiệm cứu roi chọn những thượng phẩm dược liệu tuân y theo phép chế ra mà làm huờn; uống chứng nào hay chứng nấy.

Kị ăn cá và đồ rau cỏ sống sít lạnh lẻo, cũng kị đồ bằng sắt.

Hườn-bà cổ thai chẳng nên dùng.

Chư tôn có mua, xin hãy nhìn cho kỹ cái nhãn Ông PHẬT kẻo làm đồ giả.

Giá mỗi hộp gấm 4 huờn... 0 80. — *Hộp gấm 2 huờn...* 0 50

hộp cây 4 huờn..... 0 80 — *Hộp cây 2 huờn.....* 0 50

Các món của hãng gạch máy

HIỆU :

SATIC & TITAN

Gạch miệng, khối to, viên lớn, gạch lót

ĐỦ HẾT CÁC KIỂU AI ĐẶT MÓN CHI ĐƯỢC CẢ

CÔNG-TI NẶC DANH LÀM GẠCH NGÓI

ĐÔNG-PHÁP

84, đường Charner, Điện thoại : 108

Điện tín : SATIC SAIGON

Nguyễn-văn-Thiết

QUẢN-LÝ

PHAP-VIET KHACH-LAU

Hôtel de France

81 — Rue Catinat — 83 — Saigon

Giá rẻ hơn các nơi

Án-trệ

Chuyện người vụ ông lương-y Blazer (tương con mà giết con : Tòa hình cho là án-trệ.

Mộng tiên-sanh, muốn giúp vui cho hàng chư-tôn độc-giả, nên có lời hỏi coi sự xử giảm sao, và chẳng nệ cao thấp giới chi, ông cũng lần lược mà đáng báo.

Vậy tôi lấy tri mọn mà đoán theo đây, dầu phải chẳng, còn có lượng quản kiến đa văn phải chánh.

Theo lời ông khai giữa tòa, thì thiệt tình, ông thương con, cái thương của ông đây cũng tỉ cỏ, nỗi thương mà phải lo phải tính, ông lotinh cũng đã cùng rồi ; tùng lý, nên ông mới dành tra độc dược mà giết con, dầu có để sống dương thế, có tánh diên ngây khờ khạo, thì cũng chẳng có ích chi đời, mà lại chẳng an sau khỉ ông nhắm mắt. Lẽ ông cũng biết, đem gia tài sự nghiệp, kỳ thác cho thân tộc họ hàng ông, nuôi con ông, hay là gởi lại cho nhà nước, chịu cấp nuôi con ông, thì được rồi ; nhưng mà sau khi ông nhắm mắt chẳng an thửa dạ, là vì chẳng biết con ông còn trên cõi tạm nầy, có làm những trò chi tồi tân bại hoại, mà để thẹn cho đời không, nẹn ông chẳng đành để con còn sau khi ông an giấc, lại ông biết tuổi già gần đất xa trời, nan thức âm dương chi nhựt, ông phải tính xử như vậy, để đến khi ông về chốn diêm đài, thì việc cũng đã rồi hồn phận cho ông, hỏi cớ như trên kia, ông mới chịu khổ tâm một hồi, xử tròn phận sự, chớ ai nỡ nào mà đành chia tình phụ tử, kẻ âm cung người dương thế, dạ lại chẳng đau !

Ông xét là chi lý rồi, mới làm vậy được, nên lời thiệt ông khai ngay tại tòa ; Tòa cho là ngoại luật. Nên mới sanh ra là án-trệ, chớ chi ông mới có tội, thì tòa cũng trị tội ông, vậy tôi xin tiếp theo đây, vui lòng-

Tha bổng !

Mà còn khen là vì trăm ngàn muôn người không có một, dầu năm châu thế-giái, cũng không có một người như ông vậy.

TRẦN-HỮU-TIỀM
Trang-hang

Gái trả thù cha

Tiểu-thuyết mới, của M. Nguyễn-chánh-Sắt kì thuật, sự tích hay lắm.

Giá mỗi cuốn là. ... 0$40

Cuốn thứ ba đã xuất bản rồi.

Ai muốn mua sỉ xin gởi thơ cho « Đông-Pháp Thời-Báo » Saigon mà thương nghị.

Hoặc gởi thơ cho M. J. Viết Imprimeur Saigon.

Hay là gởi thơ cho Madame Ng-thị-Truyền, 163, rue d'Espagne Saigon cũng được. Ba chỗ ấy có trữ nhiều.

Mấy ga xe-lửa nhỏ có bán lẻ.

Một quyển sách hữu ích!

Mới xuất bản một quyển sách tựa đề «Les Administrations et les Services Publics Indochinois» của ông De GALEMBERT, Tham-biện hạng-nhứt ở Hanoi soạn ra. Mục-đích quyển sách nầy là biện-giải việc chánh-trị trong cõi Đông-pháp. Rất có ích cho những vị sắp ra thi Thừa-hiện cùng các bộ thi khác.

Trở bán tại nhà in *Union, 157, Rue Catinat — Saigon.*

Sách dày 388 trương, giá.... 10$00

Em gởi theo 0$40 tiền cước phí.

LỜI RAO

Nhà dệt « P. LÊ-PHÁT-VỊNH »
ở tại Cái-khế, đường mé sông — (Saigon)

Tại nhà máy có bán sỉ và bán lẻ các thứ hàng lụa, kể ra sau đây :

Satin (tố Tây), trắng và đủ màu ; gấm nhuộm bền Pháp-quốc, nền màu rất tươi, dầu có giặt phiền lắm, cũng không phai không trắng ; 1$90 một thước bây.

Lãnh nguồn lang-sa-thu, trắng, từ 3$60 tới 3$20 một thước tây.

1 quyến trắng, canh chỉ thiệt mảnh ; từ 2$60 tới 2$ 10 một thước tây.

Lãnh thương hàng, thiệt trắng, dệt công bằng tơ Thượng-hải, bề khổ rộng 0m80 — Giá 5$20 một quận.

Lãnh đen (hạ làng đen huyền, không trắng không đỏ) khổ trung 5$50 một quận.

Các món hàng kể trên đây, đều dệt bằng tơ lụa, và có nhiều thứ, dệt toàn bằng tơ Thượng-hải, nên tốt hơn hàng khác nhiều lắm. Tôi lại gia tâm, dệt rất kỹ càng, dùng có hàng tốt mà bán cho đồng bang tri kỷ, mong giá lại rẻ hơn hàng khác nữa. Vậy cũng nên cho tôi hân hạnh như hậu lai.

Vì muốn trí danh trong lục châu, nên bổn hiệu kính lời cho chư quí khách hay ; nếu ai muốn mua hết cả là nhiều ít, xin viết thơ cho hãng tôi, thì hãng tôi sẽ gởi hàng lại cho. Theo sách giáo ngôn lãnh hoá (contre remboursement).

Nếu mua thử một lần, thì sẽ biết hàng tốt cho thế nào, thì mới tin chắc lời rao nầy, không phải là lời chuốt nuốt.

Nhà dệt LÊ-PHÁT-VỊNH
Cầu kho — Saigon.
Kính cáo

Trong nhà trong cửa ai ai cũng phải có sẵng

THUỐC HƯƠN PASTILLES

VALDA

Đặng Khí, có con nít đi học. Khi có đàng giá bà cả ra vô. Cũng có người phải đi ra. tới sở làm.

THI ĐEM THEO TRONG MÌNH

hoặc ngậm choi ông cô theong hoi
Khoi binh.

hoặc ngậm mà trừ bịnh, như thì sổ mũi, đau cổ, mệt thở, ho đàm, tức ngực, vân. vân.

MÀ NHỚT LÀ PHẢI NHỜ

dùng lấy một thứ

THUỐC HƯƠN PASTILLES

VALDA

mà thôi

bán đựng trong hộp coi trên nhãn phải có hiệu con

VALDA

MỚI TRIỆT PHÁI

TRUYỆN TÔ-HUỆ-NHI 3 cuốn (trọn bộ) giá... 0$25

OAN-HỒNG-QUẢN 1 à 6 (còn tiếp) giá... 0$25

Vệ sanh chung

Ai có ý xem xét kỹ thì thấy rõ mấy năm sau đây người Annam mà nhứt là mấy tay mộ thể thảo trước khi tập diễn những miếng quờn mệt nhọc họ hay dùng thứ rượu chát hiệu « PREIGNAC ».

Thứ rượu nầy mùi vị điệu dàng để uống, mà chất rượu lại hiền làm cho bổ khoẻ, giăng gân cốt, giúp thêm sức mạnh thiệt là một thứ rượu đại hữu ích cho mấy nhà luyện tập thể thảo.

Bán sỉ và bán lẻ lại hãng BOY-LANDRY, *17, place du Théâtre Saigon có thứ rượu nầy bán và có thử trong tháng còn nguyên.*

SẮP MỞ

PACHOD Frères & Cie Lyon

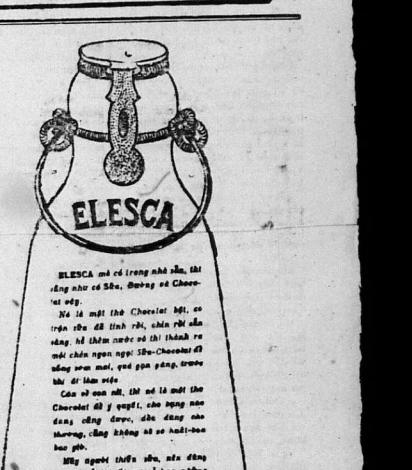

ELESCA *mà có trong nhà sẵn, thì cũng như có Sữa, Đường và Chocolat sẵn.*

Nó là một thứ Chocolat bột, có trộn sữa đã tinh rồi, chỉ cần sẵng, bỏ thêm nước nó thì thành ra một chén ngon ngọt Sữa-Chocolat để uống nơm nớp, quá sạn sáng, trước khi đi làm việc.

Cần nó con nít, thì nó là một thứ Chocolat để ý ngửi, cho nọng nào đang cũng được, dầu cho đau thương, cũng không nỡ sa huất-bao bao giờ.

Mấy người thiếu sữa, nên dùng nó, đã dễ, lại rẻ mà rẻ hơn những sữa hộp (condensé).

Ai dùng ELESCA *thì mạng lòng lắm thì!*

Có trữ tại tiệm Pharmacie Principale L. SOLIRÈNE, Saigon.

Hóng nhan đa truân

(Tiếp theo)

Ông không yên lòng. Ông cho người đi tầm kiếm, thăm nghe tin tức, mà cũng không nghe biết đặng chi hết về cái gia quyến ấy. Bởi vậy nên trong trí ông mông lung, như thấy người vợ góa của ông bảo chỗ thuốc vì bệnh phải chịu ấn oan đó, nay phải nghèo nàn cực khổ đến đều ; còn người con trai, vì nhục nhã lòng mẫu, ắc phải cải danh đổi tánh mà làm ăn, kiếm cơm độ nhựt ; còn con cháu gái bị ô danh ai tiếc, không chồng mà chửa con, vì bị người hãm hiếp, thì nay đã thất tình mà chết, hay là nhảo xuống sông mà tự tử rồi.

Ông lại nhớ tới ba người giúp việc cho ông khi trước bởi ông nghi lòng mà đuổi đi, nay ông biết rằng ông đã nghi oan cho người ta, mà việc đã lỡ rồi. Ba người ấy khi đi cố hâm rằng sẽ càng ông một trận giao phong.

Hay là trời khiến cho ba người nầy làm môn khí giới để ở tại ông cùng xã hội đây chăng ?

Mà không ! không lẽ đâu ! ông là một người quyền thế mạnh, tiền bạc nhiều, mà ông lại sợ ba người bực tấm thường đó hay sao ? Vì ông như một cái nhà đồng, dầu nói đến cỡ đụng vân thì há lại sợ hay rao ? Dầu có thế nào thì trong tay ông có tiền nhiều, đối một ông có quyền bành của những người quyền trước quen biết ông lắm, huống chi rể ông đương chức chưởng-lý đã-hình.

Ông nghĩ vậy dù vai cười gằn, trách lấy ông sao lo chi cho xa vời quá, chớ mấy đời ba người ấy phạm đến ông cho đặng.

Ông tưởng vậy rồi, ông lại tưởng tới công việc làm của Durieux Monnier và Giroux, là làm mà chồng chất với ông, thì ông lại lo ngại trong lòng. Vẫn biết rằng không thể làm gì nổi ông, dầu vậy ông cũng coi là hư nuổi gươm đưa ngày mình ông nên ông không yên trong lòng, ngày đêm ái ngại, ăn ngủ không ngon.

Bữa nọ, sớm mai rể ông là quan chưởng-lý De Turmelle đến hầng bọc, vào phòng việc của ông mà viếng ông.

Lúc ấy là trong tuần tháng năm, gần lúc tính sổ sách cuối tháng. Ông đi có dời đến phòng việc ông, con trai ông là Arnold và người tín cậy là Nicolas Sourski.

Hai người nầy bước vô thì De Turmelle đứng dậy nói rằng :

Tôi xin kiếu vì, để cho cha tính công việc hãng bọc.

Kroemer rằm lại, nói rằng :

Con hãy ở đây, có con đây thì có hỏi chi đâu, mà cũng giúp ích đặng cho cha nữa, vì việc cha sẽ bàn tính với Arnold và Sourski mà có con thì thêm ý kiến, biểu chi cha muốn tính việc ba thằng lục lăng đó, hoặc có thể đem chúng nó qua đã-hình thì càng hay lắm.

— Việc chi mà con không biết rõ, cha hãy nói cho con hiểu với.

Kroemer bèn day qua Arnold và Sourski mà hỏi rằng :

Việc mổ thầy-ngân đó làm sao ?

Nicolas trả lời :

Bẩm ngài, ba người tài chánh tại đường Ri-chê-liêu đó (là Durieux Monnier và Giroux) đã mua lớp mua mấy lớp mua chịu, được hơn tám ngàn năm trăm về rồi, mà giá mua mỗi vé thì từ bốn trăm tới sáu trăm quan, đồ đồng ra như năm tám quan mỗi vé.

Kroemer nói :

Phải, lời cháu nói đó thậm phải. Vậy thì bữa ba mươi tây, cháu mướn ấn hành trong từ nhựt-báo xuất bản buổi sớm mai, bức thư của ông bát-vật Robiquet viết cho một người bằng hữu mà cho biết rằng rất mổ thầy-ngân đó không đặng như sở nguyện, đã trông đặng nhiều, té ra bây giờ mới biết là ít quá, thầy-ngân đã ít lắm mà lại còn non, không tốt. Rồi trong từ báo xuất bản buổi chiều, cháu mướn ấn hành luôn cái rập-bo của ông Mainard là người đến khán xét cái mổ ấy, khai rằng bức thư của ông Robiquet nói rất nhằm, và quả quyết rằng là sự thiệt, không chút gian dối.

Arnold nói :

Làm như vậy, những vé về mổ thầy-ngân ấy ắt phải hạ giá xuống như vách tường cao mà ngã xuống đất vậy.

Kroemer nói :

Phải, mà rồi ba tháng bọn đó cậm cự sao nổi, mấy ngàn vé cần chúng nó mua sẽ mất giá-trị chúng nó phải tăng giá bại sẵng mà chớ. Chừng, khoái cho ta biết chừng nào !

Kroemer lại nói cho ba người nghe mưu chước và khuôn rập của va thế nào mà hại cho mọt rệp ba người ấy.

∴

Cái chước của Kroemer bày đó, vì như một trận cuồn phong sẽ đánh đổ vào mình Durieux Monnier và Giroux, mà ba người cứ bàn bàn tự đắc, không hay biết chi hết.

Bao nhiêu vé bán tại kinh thành Berlé và Luân-đôn thì ba người cứ mua hoài, biết kỳ mấy rẻ. Trong giờ làm việc cứ bỏ lo làm, mãn giờ về nhà thì lòng đẹ phới phới, chắc việc sẽ thành, lợi sẽ to lắm.

(Mai Hữu)

Image: 2730 ✓
Saigon le 4-12-1926.

XE MAY ĐẠP
CỦA HÃNG M. CAFFORT
HIỆU :
«ALCYON»
KHÔNG SỢ THUA AI

Đua đường trường cũng là đua tại trường thì hiệu ALCYON đều lấy giải nhứt luôn luôn.

Kỳ 26 Mai 1925, cuộc đua Saigon — Hoc-mon — Saigon 60 km M. Didou hạng nhứt cỡi xe ALCYON.

Kỳ 10 Mai 1925, cuộc đua tại trường đua :
1.000 thước M. Célicourt hạng nhứt cỡi ALCYON.
10 000 thước M. Tran-van-Chanh hạng nhứt cũng cỡi ALCYON

M. CAFFORT.
N° 22, 24, 26, Rue Catinat. — SAIGON

Sao mà nhăn mày nhiều
mặt da thịt có ngứa khó
chịu thì lấy
Pommade Cadum thoa
cho hết gầy quên làm chi
cho lược vấy trầy da.

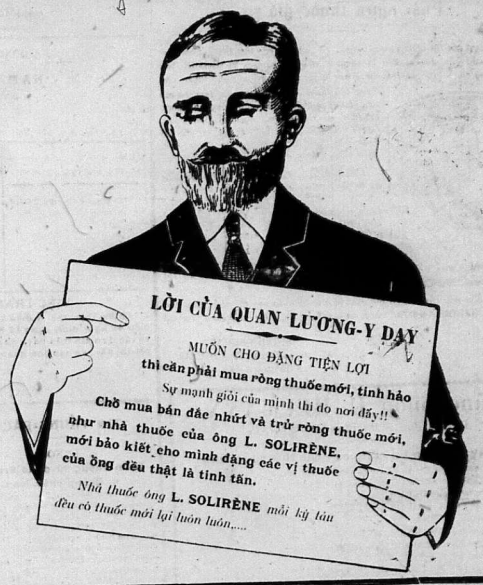

COI CHỪNG....

TẠI CÒI ĐÔNG-PHÁP NÀY CÓ MỘT
BẢN ĐỦ THỨ KIỂU

Ống vàng, mạ vàng, đầu mồi thiệt và giả.
Kiểu cho những người đi xe hơi dùng.
Thứ thiệt dài, không bể (hiệu Triplex).
Ống đồm, thứ trong như ngọc ; kiểu lấy lửa.
Hàn thử biểu (Thermomètre) và ẩm tinh biểu (baromètre).
Kiểu cho những người cần thị, con mắt lờ và những người có bệnh đau con mắt.
Có thứ trắng và thứ màu, để mang đi nắng.
Có thứ chế riêng, nhẹ nhàng, để cho những người con mắt kéo mây và những người cận thị nhiều.
Có thứ kiểu hai mặt, để coi xa và coi gần.

Giá gọng bằng đồng mồi thiệt, giá từ..... 4 $ 50
Giá gọng xi vàng, k.-á từ..... 2 00 } không có kiểu
Giá gọng nickel, giá từ..... 0 60 } khác
Kiểu mang đi nắng, giá từ..... 0 80

COI CON MẮT KHÔNG ĂN TIỀN
ĐẠI DƯỢC PHÒNG L. SOLIRÈNE
ở ngang nhà hát tây
SAIGON

sữa
NESTLÉ

Thường dùng trong các nhà Dưỡng-đường trong xứ Nam-kỳ.

Chư-tôn phải nài cho được nhãn sữa có « ổ chim » thì sẽ được đẹp lòng.

Thuốc hoàn
NIRVA
Trị bịnh
bỏ Nha-phiện rất thần hiệu
Nó thế cho thuốc Solution R
của ông HOLBE

TRỮ BÁN TẠI TIỆM THUỐC
L. SOLIRÈNE
ở ngang nhà hát tây Saigon

ÔM CẦM QUÁ BIỆT

Lòi tại ai ? Nơi con hay nơi mẹ

Chẳng là lúng chí với vấn-đề nầy, nhâm cũng là một câu chuyện thường nghe, thường thấy trải bấy trên báo ! Biết vậy, nhưng câu chuyện nầy tưởng cũng nên phô bày ra đây, hầu cho ai làm kẻ cha mẹ, thấy vậy có nên ngăn ngầm cho chăng ? có nên dựng như người đàn-bà làm mẹ đây mà sanh ra rồi phận cho con vậy.

Tại làng Thừa đức (Mytho) mới đây tức là hôm 29 Novembre 1925 có một nàng no lên, là thị G... nàng năm nay tuổi cũng chừng hai lăm xuất giá vâng chịu chữ tòng cùng một tên khách lai là L. Nàng nầy tuy chẳng cho là nhan sắc nõn nà, dung nghi tuấn tú, chẳng phen nhà cửa các phòng khuê, chớ đối với bậc gái nhà bàn vi như nàng, thì nàng xem cũng là phải trang thục nữ. Nàng cũng chồng vui đạo tào khương, vui niềm chăn gối đã đặng gần một năm nay. Chồng nàng vẫn là một tay làm lụ làm ăn, sớm đi tối về, còn nàng thì ở nhà công mẹ chồng, hôm sớm vui đạo dâu con. — Nàng nầy còn một mẹ, tuổi cũng gần tuần tri thiên, ở gần đó. — Nàng cũng thường sớm viếng tối thăm mẹ già, đó là nàng vẹn phận làm con vậy.

Chẳng rõ vì cớ chi mà cách vài ngày rày đây, nàng cùng mẹ nàng và một cậu trai no còn lợ, đùng con thuyền nhỏ tách làng Thừa-đức chỉ dặm làng mô không rõ, mà lướt dám.

Nếu theo lời người đi thuật chẳng ngoa thì nghe đâu mẹ nàng (tục là bà già độc nầy vì quá thương cậu trai ấy cậu là một tay kép hát bội) nên ngày đêm dong quyến tiếng kèn, làm cho nàng cùng cậu trai nơi chữ tình gắn vó ! ! ! Nhưng dễ gì mà được chữ tự do, vì nàng mảng có mẹ chồng, có chồng trước đó ! ! — Thế khi vì cớ bất tiện ấy, nên mẹ nàng mới bàn cùng nàng, thà là đến xử khác dặng vui cảnh tư thừa chấp nối, phận bỏ dựa lấy anh kép hay, nên mới rủ nhau để buổ lên bờ rc. — Chừng sáng ngày, mẹ chồng nàng hay dặng, chồng nàng mắc đi vắng, cậy người đi kiếm tỏ mỏ mà nào có rõ nàng đi đặng mà hòng tâm !!

Lấy theo lẽ ngay mà luận thì một là chồng tại mẹ nàng, mà cũng là tại nàng nữa. Nếu nàng biết xót nghĩa tào khang, tình chồng gối thì dầu cho mẹ nàng có ép buộc mấy tình nào đi nữa, nàng cũng xin từ ngày, mới là phải là phận gái có chồng, chớ tình quyết giữ cùng chồng mà thôi ! Nhưng chắc là nàng cũng mến vì sắc, vì giọng hát hay của cậu kép hát kia mà nỡ phụ chồng, bỏ chồng cuống gói theo trai vậy !!!—Làm mẹ mà như mẹ nàng (... dầu thật cũng là hiếm hoi vậy ! vì hễ hay là vì tình, mà nàng phải ôm cầm quá biệt thuyền ai vậy a nàng, G... ??

Lược thuật :
T. P. MINH-CHÂNH
Giang bộ khả h.

SÁCH BÁN VUI

Mới xuất bản lần thứ nhì cuốn sách « Contes et légendes du pays d'Annam » bằng tiếng Langsa của ông Bốc-phủ Phát. Ai có đọc cuốn sách nầy rồi cũng biết giá trị nó thế nào ? Tích xưa nhắc lại, chuyện trước dẫn ra, cách hành-văn của tác-giả rất rõ ràng dễ hiểu, chắc ai đọc tới cũng đều lấy làm thích. Truyện tích xưa rất thâm-trầm mà nếu chẳng có người tìm kiếm lượm lặt thì lại càng ngày càng lu lờ, lòng tưng trong óc trí của các bậc lão thành với theo xuống lỗ, chẳng còng lắm ru ? Ta ra lần nầy có sửa rất nhiều lại còn thêm lì chuyện rất vui.

Giá mỗi cuốn..... 1 $ 20

Có trữ bán tại Imprimerie de l'Union, 157, Rue Catinat — Saigon.

NÁ LẤY

Dã có nhiều chỗ gởi thơ khen nã lấy là có ích lắm. Nhà có tiền ở vườn nhờ nó mà ăn trộm không dám leo hành, lại nhiều chỗ có khoe rằng có bán an cướp trong thương phải bướm. Ghe buôn ban đêm có nã thì bỏ phải lánh xa. Bổn-hiệu bây giờ có bán một thứ nã có máy ở dưới như nâng bản lề và đi xa lắm 3 $ 50 một cây, tiền gởi cũng tây xa giá.

BÙI-QUANG-NHO, Bentre.

SÁCH KHUYÊN-SI-CA

Sách « Khuyên-si-ca » của ông Lê-trung-Thứ làm mới in ra lần thứ ba. Quyển sách nầy có Hội-đồng khảo-duyệt nhận-dụng theo lời nghị ngày 1er Mai 1922, in ra hai lần trước bán hết. Là một quyển sách dạy về phong hóa lễ nghi, rất có ích cho mấy vị giáo-viên và cho trẻ em mới khỏi bước đầu trong đường học-vấn.

Có bán tại Imprimerie de l'Union 157, Rue Catinat, Saigon.

Giá một cuốn..... 0 $ 20

TIỆM ĐÈN XANH

Ai còn lạ gì mà không biết TIỆM ĐÈN XANH tại Chợ-mới Saigon đây. Chà bán vải là tiệm CHIÊU-NAM-VIỆN ! Tiệm nầy bán thiệt rẻ không dám sánh bằng. Ấy là nói chuyện bán lẻ, chi như bán sỉ thì lại có buổ bằng rẻ cao. Bởi vậy mới dám đại thinh rằng :

Cũng một giá thì hàng của CHIÊU-NAM-VIỆN *tốt hơn.*
Cũng một thứ thì giá của CHIÊU-NAM-VIỆN *rẻ hơn.*

Kể nhơn lì môn hàng chỉ không thể hiện ra đây hết được :

Mấy hát từ 23 đồng, 32 đồng, 43 đồng, 52 đồng, dĩa hát Cải-lương dĩa hát bội, dĩa Quảng-đông, dĩa hát thổ (Caomên) ; áo mưa bằng Cao-su : 10 đồng, 12 đồng, 16 đồng, bằng Gabardine : 14 đồng, 23 đồng ; khăn choàn bằng lãnh : 2$80, bằng tơ : 5$10 ; khăn đồng bằng nhiễu bombay 2$50, 3 đồng ; nón nỉ bia lớn : 5$80, 4$50, 6 đồng ; bia nhỏ : 3 đồng, 4 đồng, 5$50 ; đồng-hồ đỏ kiểu như kiểu nhà-thờ : 44 đồng, 50 đồng, 52 đồng, 56 đồng, 58 đồng, 60 đồng, 70 đồng ; đồng-hồ reo hiệu Tây 2$50 ; hiệu Huê-kỳ đánh thức 15 hiệp hay một hiệp : 7 đồng, thứ thường : 3$40 ; thứ coi ban đêm được : 4$90 ; đồng-hồ bỏ túi hãng vàng Huê-kỳ bảo lãnh 5 năm : 7 đồng, hãng loại kim trắng : chạy 8 ngày, bảo lãnh 8 năm : 8 đồng ; đồng-hồ đeo tay bằng vàng Huê-kỳ hiệu CARR : 8 đồng, 10 đồng ; hãng loại kim trắng : 10 đồng ; đèn rọi bỏ túi, có pile sẵng : 1$80, 2$20, 2$50, pile riêng 0$40 một cái ; chỉ may máy hiệu đầu ngựa (không bán lẻ) 2$70 một lố, v. v. . . còn hàng lụa thì tây theo giá chợ.

Thơ và mandat thì đề cho PHẠM-VĂN-NGỌC.
Directeur de la Maison CHIÊU-NAM-VIỆN.
86 rue Viénot, Saigon. — Téléphone : N° 565.

Feuilleton n° 56

NẶNG NGHĨA PHẢI CAM

« Ý dầu rẫy lỏi ngang qua hiểm,
Nặng nghĩa kia đâu dễ cạn dòng.
Trách chi những khách mà hồng
Thường hay nỗi phải vì nàng truân chuyên ».

HỒI THỨ V

(Tiếp theo)

Than ôi ! Non nước ấy, tình-cảnh nầy, nàng còn biết ăn làm sao nói làm sao nữa đây ! Ngỡ là hồi ngày giờ đặng mà phân-trần đều hơn sự thiệt chi chi, có dè đâu hỏi cho rõ đặng lánh miện trần-tục, vừa nghe thì vừa nhắm mắt đi xuôi ; bỏ vợ lại bơ-vơ ngồi đấy một mình, nhìn sửng lấy xác chồng mà máu tuôn theo nước mắt !

Cớ nên, Ngọc-Sương vừa khi thấy chồng thở ra một hơi dài, kế liếc nhìn nàng một cái, hai hàng nước mắt dượm chảy ròng-ròng, nàng vội-vàng hoảng-hốt rờ hai chơn,... trời ôi chơn mình sao đã lạnh ; rờ tới bụng,... trời ôi bụng chồng tôi sao cũng đã lạnh rồi ; lần riết cho tới ngực cũng chẳng thấy còn ấm chút nào ; đã vậy mà hơi thở đâu nghe đã vắng tanh, lật kêu hoài không nghe ư-hử. Đoạn nàng liền nhào lăn xuống ôm chồng, khóc rống lên kể-lể : « Trời ơi ! Chồng tôi đã chết rồi, mà tôi nào có hay có biết chi đâu ! Mình ôi, mình hỡi em mà đi cho đành hay sao !... Khóc la vừa dứt tiếng, nàng vùng tế xiểu xuống giường, bật-bật giấc tiên, hồn phi phách tán. Song cũng nhờ có tiếng nàng khóc la rền-rĩ, réo-rắt lên tới trời, hầy giờ nào mới tỉnh-giấc trong nhà, nào người bàn-cận mới hay rần-rần chạy đến.

Thương ôi ! Bước nào thấy cảnh bi-ai thảm-thiết, khiến cho ai trông đến cũng mủi lòng. Lập tức vực nàng nàng giây lát, hồi lâu mới tỉnh dậy lần lần song hễ vừa tỉnh ra lại khóc, khóc rồi lại mê. Cứ vậy mà cho đến bốn giờ, không biết mấy lần mê tỉnh.

Rạng ngày, vì cũng nhờ có tờ-tử tân tỉnh, cùng bà-con lối xóm bết lòng lo-lắng, nên kẻ lui đi giúm việc nầy, người thì chạy giúp chuyện nọ, nào khó để nặng nhọc gì cũng chỉ nhờ có tay người thương tình phụ giúp, chớ còn nàng thì thôi còn biết kể là chi, cứ ngồi ôm lấy thây chồng mà thu-ba đổ giọt. Thật hầy giờ dây nàng ngồi ôm lấy thây chồng mà khóc, mới thảm than rằng tiếng tục cô-kiêm hằng nói không sai, hèn chi mà trong một đêm nay tri-nào bất đặt-dừ, ngồi sân-sác cho chồng mà gục lên gục xuống. Trời đất ôi ! Thế mà nào lối có hay có biết chi đâu, cũng ngờ vì thức nhiều đêm tinh thần mệt-mỏi, chớ có dè cái buồn-ngủ nầy là cái điềm dữ mách trước cho tôi hay. Mình ôi ! Mình biết mạng-phận mình tới đây đã hết, mình thở than trối-để lại cho em, nhưng mà cớ sao cắn-bịnh mình hiền dữ thế nào, mình chẳng nói cho em lo chạy thuốc. Cứ nằm vậy mà thở dài than vắn ; trời đất ôi ! cho đến ngày nay đây là ngày dỏi bước xuống cõi âm-ty, cũng không rõ được chứng của bao nả. Mình ôi ! Hay là mình có điều gì ân-hận, hoặc hỡi vì em lỗi thửa đạo tùng, bề cứ-xứng tê-my không ven. Cho nên mình quyết đành liều một hai nhắm mắt, cho trọn-vẹn phận cải duyên kiu ; trời đất ôi ! Nếu có vậy đi nữa thì mình là, mình rầy, mình quở mình đánh em cũng cam tâm, chớ bao nỡ đoạn tình tơ-tóc. Nay mà mình lành miền trần-tục, chốn suối-vàng để giấc ngàn năm, mình có hay cho phận em dây chăng, nơi dương-gánh đêm sầu ngày thảm !

Ôi mà thôi, kiếp thác là kiếp mất, chẳng lẽ khóc than mà sống lại đặng hay sao ; nghĩ vậy nên nàng lần lần gượng làm khuây gạ lảng, lại cũng nhờ có tiếng người nầy kẻ nọ khuyên giải vỗ-về, bấy giờ Ngọc-Sương mới vào ra lo toan công việc. Thế mà khổ thay, có biết công việc gì đâu hỏng tinh toan lo-liệu, nàng cứ ngơ-ngơ-ngẩn-ngẩn như dại như ngây, mắc tinh đề nhờ người phụ giúp.

Khi cuộc tống-táng Trần-nghĩa-Sĩ xong rồi, nàng về nhà đóm trước sau lặng-lẽ như tờ, lòng lại càng xốn-xan thê-thảm. Nhưng gặp lúc bạn ngày còn ít tuổi, vì tưởng cho như thế-thường chồng mắc đi làm việc chưa về ; ngặt nỗi đến buổi chiều, vầng ô vừa chen lặn, ấy là giờ chồng đang lừng-thừng đề bước trên con đàng, lay thì ôm lấy cái nôn trẻng cỏ vẫn vành đeo, đề tang cho mẹ-vợ mới qua đời ; Ngọc-Sương ngó ra mà giọt châu tâm-tả : « Trời đất ôi ! Mấy bữa trước, thì cũng lối chừng nầy, trên con đàng nầy, thì lối thấy chồng tôi thơ-thẩn cặp nón đi về, rồi đến ngày nay chồng tôi đâu sao không thấy ! »

(Mai tiếp).

Phải ngừa thuốc giả

Kính lời tỏ với tục-châu chư-tôn được rõ : những các thứ thuốc Cao-đơn-hườn-tán, của bổn đường đều là thuốc của ông lương-y VI-TẾ-SANH *bổn thân ra công chọn lựa các thứ dược nơi mấy danh sau, mà chế luyện cho được tận thiện tận mỹ, rồi mới đem ra mà cứu chúng giúp đời, dùng hình ông phật mập mập mà làm kỳ hiệu. Xưa nay cứu sống nhiều người, lấy số ngàn muôn mà kể kắp cả hoàn cầu thấy đều xưng danh tụng đức. thiệt, bổng đườn mừng chẳng xiết chi.*

Chẳng dè mới đây lại có kẻ gian nó giục đồ tư lợi, chẳng kể lần nhơn hại mạng, nên nó dùng các thứ thuốc rất xấu hèn mà chế ra các thứ cao-đơn-hườn-tán, rồi nó nhái theo NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG *mua là* (THIÊN . . . ĐƯỜNG) *hay* (TIÊN . . . ĐƯỜNG) *bán vân . . . và làm những bao, những hộp, những ve giống lừa lựa như của bổn đường vậy mà gởi bán khắp nơi song hãy xem cho kỹ thì ắt biết giả chơn.*

Vậy từ đây nếu chư-tôn có mua thuốc của bổn đường thì phải nhìn cho rõ chữ hiệu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG *và hình ông phật mập thì mới khỏi lầm đồ giả mạo.*

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG.
85, rue de Canton 38, CHOLON.
Chủ nhơn cẩn cáo

Hãng buôn E. HEUMANN

102-104, đường Mac-Mahon — SAIGON

Xin hãy hỏi mua tại hãng nầy các thứ rượu như:

Champagne hiệu CHAUVET sec, hay là 1/2 sec.
Champagne hiệu PRIEUR sec, hay là 1/2 sec.
Champagne hiệu JOLLY 1/2 sec.
Rượu bọt : CHATEAU DE BEAULIEU.
Rượu mạnh IZARRA.
Rượu mạnh PERE KERMANN.
Rượu rom hiệu BLACK HEAD RUM.
Rượu rom hiệu BRIAND.
Sirop làm bên Pháp đã thử CAZANOVE.
Hiệu BRIAND brandy 3 ngôi sao.
Rượu MUSCAT lại xứ *Frontignan.*
Rượu chát thử tốt và thử thường đứng tại xứ BORDEAU và BOUGOGNE và còn nhiều hiệu khác rất tốt như: JOURNU, BOUCHARD, TURPIN, FAIVELEY.
Chocalat có sữa bằng bột hiệu ELESCA.
Mâu thiệt tốt để dùng trong nhà hiệu LA MIDINETTE.
Có tiền dẫn chữ Quốc-ngữ rất tiện
Thuốc NÉOPTOL, để trừ khử vi trùng và phòng sự vệ-sanh trong nhà.
Dầu thơm hiệu GELLÉ RIGAUD, LAMOTTE.
Nước sức tóc — Đủ các thứ.

Marque déposée
R. CHOMIENNE
Seul dépositaire
SAIGON
Placedu Théâtre.

ĐẠI-PHÁP CỘNG-HÒA DÂN-QUỐC
TỰ-DO — SHIN-GIÀNG — ĐỒNG-BÀO

ĐÔNG-DƯƠNG PHÁP-QUỐC

NAM-KỲ THỐNG-ĐỐC

TỈNH TÂYNINH

YẾT-THỊ đơn xin phát mãi đấu giá đất nhà-nước.

TÊN, HỌ, NGHỀ NGHIỆP và chỗ ở người xin	CHỖ TỌA LẠC sở đất	số miếng đất	số bề dài	số bề ngang	số SỐ MẪU	MỐC HỜ
M. Arnaud, ở Suối-Cao	Phước-Hội				270 mẫu	*Bắc* : Đất nhà nước *Nam* : nó đông nam : Đất nhà nước ; *Đông* : Đất nhà nước *Tây* : Đường đia hạt số 5 và 10 mẫu đất ông Arnaud xin khẩn.

VIỆC TRANH CẠNG VÀ KÊU NÀI

Chiếu theo thể lệ điều 26 lời nghị định ngày 27 Décembre 1918 và điều 48 nghị định ngày 11 Novembre 1914, việc tranh cạng và kêu nài về các đơn xin trên đây, phải tỏ nội trong kỳ hai tháng, kể từ ngày dán yết-thị nầy, và nạp cho quan Tham-biện chủ tỉnh Tâyninh.

Tâyninh, le 25 Novembre 1925.
P. L'Administrateur Adjoint,
Signé : ILLISIBLE.

MỚI ĐƯỢC XE MÁY GỞI LẠI HIỆU

J. B. LOUVET, ELDÉE & A. S. F.

GIÁ MỚI HẠ XUỐNG NHIỀU

Đủ các thứ kiểu xe thường, xe đi chơi, xe đua vân vân

Bán giá riêng :

Xe thường A. S. F., đen, ống bôm, vè, thắng và túi dựng đồ . . . . . 42 $ 00
Xe thường A. S. E., có đủ đồ phụ tùng như sau nầy : Đèn khi đá thiết tốt, carter để bao chaine, chuông si cô-kên, túi dựng đồ, vè sắt chạy chỉ xanh, ống bôm giá . . . . . 46 $ 00

Hãy đến hay là viết thơ cho hãng

AU SPORTIF FRANÇAIS
135. — Rue d'Espagne. — Saigon

ĐÔNG-PHÁP CÓ MỘT!

Bán Kiển đo theo toa Lương-y kỹ-lưỡng.

XƯỞNG RIÊNG LÀM KIỂN THEO Y-KHOA
CỦA NHÀ THUỐC CHÁNH L. SOLIRÈNE
Ở NGANG NHÀ HÁT TÂY
SAIGON

Téléphone số 406

Tổng lý : Ông G. SERBERT, Diplômé về nghề kiển mắt. Có cấp bằng tại Thành Paris.

CÓ BÁN : Máy học-lình — Ống dòm — Ống kính-tinh-hiển. — Ống Rạch-thiên-thiên. Các đồ khí-dụng đồng-đẳng.

KIỂN MẮT "CRISTAL AMERICAIN"

Kiển "Cristal Américain" của chúng tôi bán, trên theo cơ mắt, xem lỗ hơn, sáng hơn kiển thường bốn chục phần. Dùng mang đọc sách, viết bài luôn giờ nầy sang giờ nọ mà chẳng chút mệt mỏi.

Mang trong giữa ánh-sáng mặt trời rất mát, chẳng lòa mắt mà vật mình xem cũng chẳng đổi màu.

Mỗi cặp kiển có cho giấy bảo kiết năm năm.

Cho kẻ nào mà cần phải dùng hai thứ kiển (kiển xem xa và kiển trông gần), chúng tôi lại có thể thứ kiển riêng hai tròng, mà cũng chẳng ai biết được. Dùng một cặp mà xem xa gần đều đặng không cần phải có hai cặp.

Gọng xuy-vàng của Mỹ-Quốc cũng tốt như gọng vàng thiệt vậy bảo kiết trong mười hai năm.

TIN TRUNG-BẮC

HANOI

Quan Thống-sứ de la Brosse đi Quảng-châu-loan

Quan Thống-sứ de la Brosse quyền Học chánh tổng trưởng vừa có giấy cứ sang Quảng-châu-loan lãnh chức thủ hiến hạt ấy là một hạt mà Ngài đã trọng nhậm trong mấy năm trước. Nghe nói quan Thống-sứ de la Brosse ở đó cũng không lâu mà nay mai Chánh-phủ sẽ bổ Ngài đi một hạt quan trọng hơn.

∴

Thiêu người rồi hết

Một người Tây đen ở cạnh nhà thương gần Bạch-mai, có một người con chẳng may bị bịnh lâu ngày rồi chết. Theo tục nước họ, hễ người chết đem thiêu cho hóa kiếp gọi là hỏa táng. Họ đem đứa bé chết ấy ra ngoài cánh đồng rộng rải chất củi lên mà đốt, đốt mãi cho ký cháy hết mới thôi

∴

Bắt được tên đại bợm

Sở Mật-thám vừa bắt được tên Tong-ky tức Tống-đại 20 tuổi, nguyên làm bồi, quán ở Hải-Khê (Thái-bình) cang vào việc ăn cắp 8400 đồng bạc của một người Tây, vân truy nã từ lúc tháng Septembre 1924 nay mới bắt được.

∴

BACGIANG

Bán được rắn độc

Trưa hôm 26 Novembre 1925 vừa rồi, ông chủ dân-điền Liên-bộ, Phú-Yên thế, có bán được một con rắn hổ trâu, sắc đen, dài hơn 3 thước tây và to bằng ống tre lớn. Nguyên rắn nầy đã hăng ngày bắt nhiều gà chó, mèo ở dân-điền ông đề ăn, nay quen mùi vào trại ông ; khi đuổi một con chó săn của ông, thì bị ông bắn cho một viên đạn vào đầu chết ngay.

∴

HONGAY

75 cái nhà lá bị cháy, một con bé thiệt mạng

Hồi 8, 9 giờ sáng hôm 27 Novembre tại Long Ne-gót-na gần Khang-hải (Hongay) phát hỏa. Ngọn lửa to quá không thể chữa được. Bảy-mươi lăm cái nhà bị cháy, một con bé lên 8 tuổi phải thiệt mạng. Sự tổn hại ước tới ba ngàn đồng. Biết bao nhiêu mà hỏi nước mắt hằng năm, mà nay thành một đám tro tàn.

∴

Vì nhảy ôtô mà thiệt mạng

Hồi 11 giờ rưỡi ngày 30 Novembre một người hành khách tên là Hoàng-đình-Chuyên, đi chiếc xe ô-tô hàng, khi vừa tới bờ sông, vì xe chưa đậu đã nhảy xuống, bị thương cả mình-mẩy. Không vào nhà-thương được mấy giờ thì chết. - Lại cũng chiều hôm ấy hồi 17 giờ 15 cái ô-tô số T. 1524 do Nguyễn-v-Tiếp cầm máy đi đường bờ sông, không rõ vì làm sao, cũng phải một người dân-ông là M. Trần-đực-Hoa bị thương rất nặng phải chở ngay vào nhà thương.

Dầu hôi Mỏ neo

Liệt vị hãy mua thứ dầu hôi hiệu : **Mỏ Neo** (Le Pétrole Ancre) của hãng **Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles** mà dùng. Dầu nầy thắp lu hao, đã sáng suốt mà không có khói. Thiệt là thứ dầu tốt nhứt hạng trong **Hoàng-cầu.**

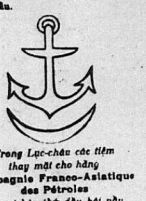

Trong Lục-châu các tiệm thay mặt cho hãng **Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles**
đều có bán thứ dầu hôi nầy

Trong Lục-Tỉnh anh em muốn hỏi thêm đều chi, xin viết thơ cho hãng Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles à Saigon đường d'Adran, số [illegible]

SÁCH HỮU ÍCH TRONG ĐỜI

Cuốn BÁCH-PHẦN LUẬT-GIẢI, các báo tờ nam chi bắc đều khen, trong sách ấy có chỉ luật thâu tiền bách-phần, cách dùng con niêm và giấy tin-chỉ, lại có biết bao nhiêu kiểu mẫu tờ: Tờ bán, tờ chia, tờ cho, tờ cầm-ngạch, tờ lông-chi, v. v...

Bán mỗi cuốn..... 1 $ 00

Bán 50 cuốn sắp lên thì cho huê-hồng 20/0
Bán tại nhà soạn-giả là M. ĐẶNG-BÁ-PHÚC à *Vinhlong.*

LỜI RAO

Kính lời cùng quan khách đặng tường.

Tôi mới lợp một cái nhà ngủ để hiệu là : HOTEL TRẦNDẠT. *(Nghĩa-lợi khách lầu) môn bài 26, đường kinh-lấn Delanoue, ở ngan nhà hát bóng Casino Châu-thành Cầnthơ. Có đơn mười-sáu cái phòng sạch sẽ, khoản khoát và đẹp để lắm. Trong mỗi cái phòng có để chuông điện đặng kêu hỏi ; tại nhà ngủ có téléphone số 16, tiện bề cho quan khách chuyện vẫn với người quen ở xa ; có bán cơm tây. Hỏi thiệt tha và có lẽ nghi.*

Vậy xin quan Khách có dịp ghé nghỉ một chuyến thì biết, cho tôi không dám bào chuất nhiều lời.

Nay kính :
HOTEL TRẦNDẠT, Cầnthơ-Ville

VIN TONIQUE
ET
BI-NUTRITIF
Du Docteur RIP
Vệ-sanh TIỀU *của Lương-y* RIP *chế ra*

Thứ thuốc rượu nầy là vị đại bổ gây cốt càng là trán kiện tinh thần, bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Nhưng kẻ tuổi cao khí-lực suy giảm, vội thấy ngày xuân đã thôn môn, hễ uống rượu nầy vô, thì ắt đặng cử lân thành đồng, mặt mày tươi tốt coi như trẻ, lại mãng hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược, đờn-bà mất máu, có huyết bạch, có chứa, những kẻ hao tổn tinh thần, hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ lắm hỏi da thịt đỏ sáng, tinh thần trán kiện.

GIÁ MỖI VE LÀ BA ĐỒNG BẠC

Có trử bán tại tiệm thuốc Tây ở đường Marine số 190-192.

Dépôt Pharmacie Franco-Chinois 190-192, Rue des Marins Cholon

Nº 3

HỒNG-GIÁP-TỬ

Soạn-giả : SONG LONG HOÀNG-CHI.

THIÊN THỨ NHỨT

II

Hai người nói chuyện nhỏ nhỏ, nên chẳng một ai nghe câu chuyện là gì. Vả lại trong bọn thấy đều say mèm, ngã nghiêng ngã ngửa trên bàn, nhứt là Vi-Đam, Thanh-Điền và Bích-Tỷ say nhiều hơn hết.

Hồng-giáp-Tử liền nói :

— Người cũng biết : Ông Bá-tước vẫn là một hội-viên của Thượng-nghị-viện. Giàu như thế, sang như thế, mà lại để bước đến chốn nầy là nghĩa làm sao ? Chẳng qua là ngài nhàm chữ sang, ngài chán câu giàu, chỉ ngài thích chuyện mới-mẻ, tánh ngài vui theo chuyện kỳ-dị. Mới đây có một ông già nói chuyện lại với ngài rằng: Ai mà được sợi dây của người chết treo, thì sẽ có phước có phần về sau, hễ muốn việc chi đều được toại nguyện.

— Thôi tôi hiểu rồi, ông Bá-tước sai ngài đến nhà Hùng-Lập xin sợi dây oan-nghiệt phải không.

— Không. Ngài biểu ta trước phải tìm người, ta phải cho người 10 đồng bạc, cây người đem ta vào phòng Bích-Tỷ. Chừng ấy người phải vưng lời ta, biểu chi làm nấy, dạy chi vưng nấy. Vậy người có sẵn lòng cùng ngài chăng ?

— Nếu tôi được Ông Bá-tước tin dùng thì chẳng chi may mắng bằng, dầu phải vào chốn thác mà ông Bá-tước được toại lòng, tôi há dễ dám từ ?

— Được vậy lại càng hay ! Việc ta cây người đây không đến nỗi nguy hiểm mà người hòng dòng tiếng bất tường. Sẵn có con Bích-Tỷ đây, thần men đã nhập, nó không còn biết gì nữa, vậy người hãy mò lấy cái chìa khóa cửa phòng của nó, rồi hai ta đồng đi, chuyện dễ như chơi.

∴

III

Đêm đã khuya, canh đã chầy. Ngoài đường vắng người qua lại. Trong quán Hắc mã khách vẫn còn say chưa tỉnh. Bảo Giác lại mò trong túi Bích-Tỷ lấy được cái chìa-khóa của. Đó rồi Hồng-giáp Tử và Bảo-Giác miệng cười chúm chím, cặp tay nhau thẳng thắng đi ra. Đi không đầy 10 phút đồng-hồ đã tới nhà Hùng-Lập. Hồng-giáp-Tử bèn hỏi :

— Người ở trong nầy lâu có lẽ người thuộc đường đi nước bước lắm chớ.

— Không phải tôi nói phách, trong nầy lộn rộng, lớn rắn, người ngoài chưa biết, khó đi lắm. Như tôi đây : Đường đi nước bước tôi đều nằm lòng. Trong mỗi căng phòng có mấy người ở, cách sắp đặt thế nào, tôi đều thuộc rào.

— Giỏi quá hè! Vậy chớ Hùng-Lập ở một mình hay ở với ai.

— Ở một mình với một con đày-tớ nhỏ.

— Ta thấy phòng của Hùng-Lập có ba cái cửa sổ, thì chắc là chia ra ba căng.

— Phải chia ra ba căng cái căng có đốt đèn sáng là căng phòng ngủ. Còn căng chính giữa là phòng người thí nghiệm hóa-học đó. Người cũng có chuyện về môn hóa-học chút đỉnh. Người đem xác mấy tên tội tù-hình về đó người giáo nghiệm. Ở đó có đủ đồ khi nghề về việc xử tội phạm nhơn. Nào là gươm, mác, búa, riều, nào là trụ, dây, vòng, móc.

— Nếu vậy phòng con Bích-Tỷ ở ngay trên phòng hóa-học đây chớ gì.

Hồng-giáp-Tử liền cặp tay Bảo Giác đi lên phòng Bích-Tỷ lấy chìa khóa mở cửa phòng. Phòng tối đen như mực. Vào rồi, Hồng-giáp-Tử khóa cửa lại. Bảo-Giác lấy làm ngạc-nhiên hỏi rằng :

— Vào đây rồi mới làm sao đặng vào nhà Hùng-Lập?

— Rồi đây người sẽ biết.

Hồng-giáp-Tử vừa nói vừa rút trong túi ra hai vật sáng-sáng, ráp lại. Trong lúc ấy Bảo-Giác kiếm hộp quẹt đốt đèn.

Khi thắp đèn rồi, Bảo-Giác đứng dựa cạnh bàn, ngó sửng Hồng-giáp-Tử, coi bộ sửng sờ.

IV

Hồng-giáp-Tử lấy hai vật trong túi ra rồi ráp lại, thì rõ ràng là một cái cưa nhỏ.

Tại thành Luân-đôn dân sự cất nhà thì dùng toàn đồ nhẹ nhàng, đặng sau dễ bề dỡ phá. Dưới lót ván rầm mỏng lắt.

Hồng-giáp-Tử qui xuống đục cưa vào kẹt ván.

Bảo-Giác thấy vậy hỏi rằng :

— Ngài muốn làm gì đó ?

— Ta cưa một cái lỗ, người không thấy sao ?

— Đặng chi vậy ?

— Đặng dò xem việc động-tịnh phía dưới lầu, trong phòng Hùng-Lập.

(Mai tiếp).